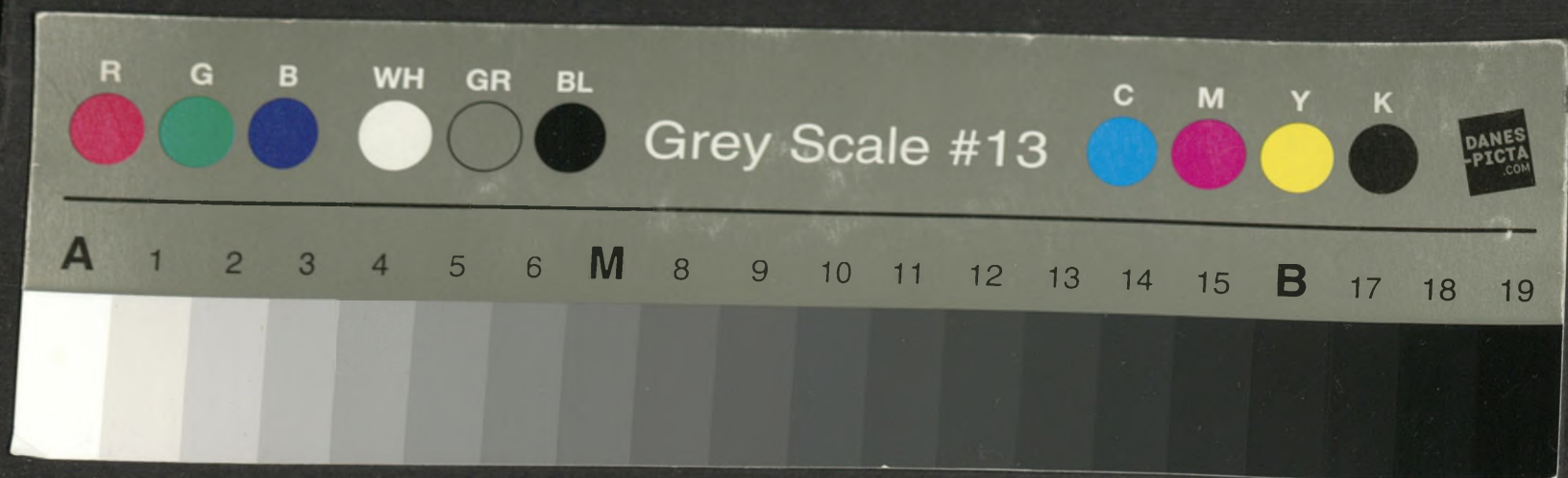

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
DEPARTAMENT PIECHOTY

TYLKO DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO.

INSTRUKCJA WYSZKOLENIA PIECHOTY

CZĘŚĆ IV

SZEREGOWI Z CENZUSEM

W A R S Z A W A — 1 9 3 7

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
DEPARTAMENT PIECHOTY

TYLKO DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO.

INSTRUKCJA
WYSZKOLENIA PIECHOTY

CZĘŚĆ IV

SZEREGOWI Z CENZUSEM

W A R S Z A W A — 1 9 3 7

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
DEPARTAMENT PIECHOTY

Nr spr.2320-12/Wyszk.

Tylko do użytku służbowego!

Tel.wewn.2376.

Warszawa, dnia 15 września 1937r.

a 264

ROZKAZ WPROWADZAJĄCY .

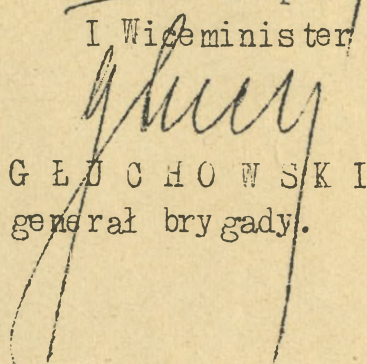
Wprowadzam do użytku służbowego "Instrukcję
wyszkolenia piechoty część IV - szeregowi z cenzusem".

Równocześnie unieważniam i polecam zniszczyć
dotychczasową "Instrukcję wyszkolenia piechoty część
IV - szeregowi z cenzusem" - M.S.Wojsk. Dep.Piechoty
Nr spr.3240/Wyszk.z dnia 20 listopada 1935r.

W Imieniu ~~Ministra Spraw~~ Wojskowych
I Wiceminister

Otrzymują:

Według rozdzielnika
specjalnego.

G Ł U C H O W S K I
generał brygady.

355R

2340/3

S P I S R Z E C Z Y

R O Z D Z I A Ł I.

Postanowienia ogólne.

	<u>Str.</u>
1. Ogólny cel szkolenia	1
2. Wcielanie do szeregów	1
3. Obsyłanie lotnictwa i Szkoły Podchorążych Piechoty	2
4. Ogólny przebieg szkolenia	5
5. Omówienia wyników	5
6. Powtórzenia	6
7. Koncowa ocena uczniów	6
8. Stopnie oceny	8
9. Nadawanie tytułu i odznak podchorążych rezerwy . .	9
10. Podział na grupy	9
11. Zwalnianie z kursu i postępowanie z uczniami, którzy nie ukończyli kursu z wynikiem pomyślnym. .	10
12. Mianowanie na wyższy stopień	13
13. Świadectwa :	14
14. Opinie	15
15. Przysięga	16
16. Urlopy	16
17. Traktowanie uczniów	16
18. Tradycja kursu	19
19. Kontrola wychowania i wyszkolenia	19
20. Odpowiedzialność kadry kursu	20
21. Sprawozdania	20

R O Z D Z I A Ł II.

S z k o l e n i e .

A. Wytyczne ogólne.

	<u>Str:</u>
22. Podział na okresy i podokresy szkolenia	22
23. Oddziały manewrowe na czas 2 podokresu II okresu	24
24. Obóz podchorążych	25
25. Lni pracy	27
26. Metody szkolenia	27

B. Wytyczne do programów szczegółowych.

I okres.

Grupa strzelecka.

27. Podział czasu	31
28. Szkolenie bojowe i marsze	32
29. Nauka regulaminu walki piechoty	35
30. Szkolenie strzeleckie	35
31. Terenoznawstwo	36
32. Nauka o broni i sprzęcie	37
33. Musztra i władanie bronią	37
34. Służba wewnętrzna	39
35. Walka bagnetem	40
36. Walka granatem	41
37. Szkolenie pionierskie	41
38. Szkolenie w obserwacji i łączności	42
39. Szkolenie w obronie przeciwgazowej	44

- III -

	<u>Str.</u>
40. Wychowanie fizyczne	45
41. Żołnierską wiedza państwową	45
42. Higiena	46
43. Organizacja wojska	47

Grupa ciężkiej broni piechoty.

44. Podział czasu	48
45. Szkolenie bojowe i marsze	49
46. Nauka regulaminu walki piechoty	51
47. Szkolenie strzeleckie	51
48. Nauka o broni i sprzęcie	52
49. Musztra i władanie bronią	54
50. Inne przedmioty	54

II okres.

Grupa strzelecka.

51. Podział czasu	55
52. Szkolenie bojowe i marsze	56
53. Nauka regulaminu walki piechoty	60
54. Szkolenie strzeleckie	64
55. Terenoznawstwo	64
56. Nauka o broni i sprzęcie	65
57. Musztra i władanie bronią	65
58. Służba wewnętrzna	66
59. Walka bagnetem	67
60. Walka granatem	67
61. Szkolenie pionierskie	68
62. Szkolenie w obserwacji i łączności	69

	<u>Str.</u>
63. Szkolenie w obronie przeciwwgazowej	71
64. Wychowanie fizyczne	71
65. Żołnierska wiedza państwowa	72
66. Organizacja wojska	73
67. Korespondencja wojskowa	73

Grupa ciężkiej broni piechoty.

68. Podział czasu	74
69. Szkolenie bojowe i marsze	75
70. Nauka regulaminu walki piechoty	79
71. Szkolenie strzeleckie	79
72. Nauka o broni i sprzęcie	81
73. Musztra i władanie bronią	81
74. Szkolenie w obserwacji i łączności	81
75. Inne przedmioty	82

III okres.

76. Cel szkolenia	83
-----------------------------	----

Grupa strzelecka.

77. Szkolenie bojowe	83
78. Służba oficera	84
79. Służba informacyjna	85
80. Wykłady informacyjne	85

Grupa ciężkiej broni piechoty.

A. Szkolenie dowódców plutonu karabinów maszynowych.

81. Szkolenie bojowe	86
--------------------------------	----

	<u>Str.</u>
82. Szkolenie strzeleckie	87
83. Inne przedmioty	87

B. Szkolenie dowódców plutonu moździerzy.

84. Szkolenie bojowe	87
85. Szkolenie strzeleckie	88
86. Inne przedmioty	88

C. Szkolenie dowódców plutonu armatek.

87. Organizacja szkolenia	88
88. Podział czasu	89
89. Szkolenie bojowe	89
90. Szkolenie strzeleckie	93
91. Nauka o broni i sprzęcie	95
92. Musztra i władanie bronią	96
93. Szkolenie pionierskie	97
94. Inne przedmioty	97

-----000-----

Z a ł a c z n i k i .

1. Ogólny przebieg szkolenia szeregowych z cenzusem.
2. Główna księga postępów uczniów.
3. Świadectwo.
4. Opinia za czas pobytu na kursie.
5. Opinia za czas doskonalenia w pułku.
6. Sprawozdanie końcowe.
7. Ogólny wykaz statystyczny.

R O Z D Z I A Ł I.

Postanowienia ogólne.

1.
Ogólny cel
szkolenia.

Przygotować uczniów dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty do roli dowódców plutonu strzeleckiego, względnie dowódców plutonów ciężkiej broni piechoty na czas wojny.

Obowiązuje zasada, że na kandydatów na oficerów rezerwy mogą być zakwalifikowani ci tylko uczniowie dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty, którzy wykazą odpowiednio wysokie wartości moralne i dowódcze oraz odpowiednią umiejętność dowodzenia plutonem w polu.

Uczniowie nieposiadający powyższych kwalifikacji nie otrzymują tytułu podchorążego rezerwy i będą przeznaczeni na podoficerów względnie strzelców rezerwy. Selekcja uczniów pod tym kątem widzenia odbywa się zasadniczo w ciągu całego kursu, szczególnie jednak przy końcu II-go okresu szkolenia.

Ogłaszane corocznie oddzielnym rozkazem normy produkcji mab dowódców plutonów, orientują co do granic selekcji uczniów dywizyjnych kursów podchorążych rezerwy.

2.
Wcielenie
do szeregów.

Okres służby czynnej poborowych i ochotników z cenzusem wynosi 12 miesięcy.

Wcielenie oraz zwolnienie z szeregów następuje w drugiej połowie września każdego roku. Dokładne terminy wcielenia względnie zwolnienia określają każdorazowo rozkazy Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Poborowi i ochotnicy z cenzusem przeznaczeni na dywizyjne kursy podchorążych rezerwy piechoty są wcielani wprost na te kursy. Przynależność macierzystą otrzymują do pułków /samodzielnych batalionów/ piechoty.

Poborowi i ochotnicy z cenzusem przeznaczeni do plutonów łączności i plutonów pionierów pułków /samodzielnych batalionów/ piechoty, są szkoleni w Centrum Wyszakolonia Łączności względnie w Centrum Wyszakolonia Saperów, gdzie tworzą oddzielne kompanie. Przynależność macierzystą otrzymują na podstawie rozdzielników Ministerstwa Spraw Wojskowych.

3.
Obsyłanie lot-
nictwa i Szko-
ły Podchorą-
żych Piechoty.

a/ kandydaci do lotnictwa.

Ochotnicy z cenzusem, zgłaszający się do lotnictwa, są wcielani na okres szkolenia podstawowego na kursy podchorążych rezerwy /do szkół/ tego rodzaju wojska, jaki wybrali na wypadek nieprzyjęcia ich do lotnictwa; poborowi i ochotnicy z cenzusem, posiadający przysposobienie wojskowe lotnicze, są wcielani na dywizyjne kursy podchorążych rezerwy piechoty.

W pierwszych dniach szkolenia dowódcy poszczególnych dywizyjnych kursów podchorążych rezerwy piechoty, kompanii łączności podchorążych rezerwy piechoty w Centrum Wyszakolonia Łączności i kompanii pionierów podchorążych rezerwy piechoty w Centrum Wyszakolonia Saperów, obowiązani są przeprowadzić wśród swoich uczniów propagandę za zgłaszaniem się do służby w lotnictwie

/w balonach/ i na dzień 1-go listopada każdego roku przesłać wprost do Dowódcy Lotnictwa wykazy imienne :

1. przeznaczonych przy poborze do lotnictwa,
2. posiadających przysposobienie lotnicze,
3. zgłaszających się kandydatów do lotnictwa spośród pozostałych uczniów.

Do wykazu mają być dołączone :

- odpisy zeszytów ewidencyjnych,
- orzeczenia lekarzy oddziałowych co do posiadania przez poszczególnych uczniów kategorii "A" bez zastrzeżeń,
- podania, w których zainteresowani mają zaznaczyć czy zgłaszają się do personelu bojowego /lotnictwa lub balonów/, czy też do personelu technicznego,
- zaświadczenie stwierdzające prace lub studia w zakresie lotniczym, lotniczo-technicznym lub technicznym,
- życiorysy.

Dowódca Lotnictwa powołuje wymienionych strzelców z cenzusem grupami na badanie lotniczo-lekarskie w Instytucie Badań Lekarsko-Lotniczym w Warszawie, podając poszczególnym komendantom kursów /szkół/ terminy powołania.

Po badaniach kieruje się strzelców z cenzusem z powrotem na kursy /do szkół/, do których zostali wcieleni.

Na podstawie wyników badań w Instytucie Badań Lekarsko-Lotniczym, Dowódca Lotnictwa dokonuje ostatecznego wyboru kandydatów i powołuje ich w drugiej połowie grudnia każdego roku do szkół podchorążych rezerwy lotnictwa i balonów.

b/ kandydaci do Szkoły Podchorążych Piechoty.

Do Szkoły Podchorążych Piechoty należy wybierać jednostki o typie dowódczym - czynne, rzutkie, z inicjatywą, pełne odwagi, zapału i ambicji służby, o wysokiej wartości moralnej.

W związku z tym należy :

1. w pierwszym miesiącu szkolenia podać uczniom do wiadomości warunki, jakie są wymagane przy ubieganiu się o przyjęcie do Szkoły Podchorążych Piechoty,

2. założyć ewidencję zgłaszających się kandydatów i polecić im kompletowanie wymaganych dokumentów,

3. poddać kandydatów stałej obserwacji, przy czym zwracać uwagę przede wszystkim na następujące wartości:

- uzdolnienie do przewodzenia innym,
- zrozumienie obowiązków i ochoczość w spełnianiu ich tak w sprawach wielkiej wagi, jak i w drobiazgach służby dnia codziennego,
- znamiona odwagi i "zuchowatości",
- zdrowy rozsądek,
- wytrzymałość w znoszeniu trudów, ruchliwość i zamiłowanie do sportów,
- wygląd i postawę.

Przy wyborze kandydatów do Szkoły Podchorążych Piechoty stosować metodę porównawczą. Ocenę oprzeć więc na ustaleniu wartości kandydatów w stosunku do wszystkich strzelców z cenzusem danego kursu po zakończeniu II okresu. W wykazach kandydatów, przesyłanych do komendanta Szkoły Podchorążych Piechoty, należy umieszczać

obok kolejności /lokat/ kwalifikacyjnych kandydatów do tej szkoły również kolejność /lokatę/ ogólną w stosunku do wszystkich uczniów kursu.

kandydatów wysuwa i przedstawia dowódcy dywizji - dowódca dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty, odpowiadając za dokładne poznanie i ocenę wartości każdego kandydata.

Dowódca piechoty dywizyjnej i dowódca dywizji winni czuwać nad rzetelnością dokonywanego wyboru, badać metodę i słuszność kwalifikowania oraz rozstrzygać w przypadkach wątpliwych.

4.
Ogólny przebieg szkolenia.

Ogólny przebieg szkolenia szeregowych z cenzusem na dywizyjnym kursie podchorążych rezerwy piechoty obrazuje załącznik Nr 1.

5.
Omówienia wyników.

Omówienia wyników szkolenia należy przeprowadzać pod koniec poszczególnych okresów i podokresów.

Mają one na celu :

a/ ocenę postępów wyszkolenia poszczególnych uczniów oraz ich zachowania się, pilności i wartości moralnej,

b/ przeprowadzenie oceny porównawczej ogółu uczniów kursu przede wszystkim pod względem wartości jako dowódców,

c/ wyeliminowanie z kursu tych uczniów, którzy nie nadają się na oficerów rezerwy czy to ze względów moralnych, braku potrzebnych cech charakteru, czy też z powodu niedostatecznych postępów w naukach,

d/ udzielenie ostrzeżeń /upomnień/ uczniom, wykazującym z własnej winy niewystarczające wyniki w wyszkoleniu.

Poza tym mogą być zarządzane omówienia w innych celach, np. dla doboru kandydatów do mianowania na wyższy stopień zakwalifikowania kandydatów do Szkoły Podchorążych Piechoty itp.

Przed każdym omówieniem wyników poszczególnej instruktorzy /wykładowcy/ winni wpisać do głównej księgi postępów uczniów /wzór-załącznik Nr 2/ stopnie z poszczególnych przedmiotów, uzyskane przez uczniów w okresie /podokresie/ poprzedzającym dane omówienie.

6. Powtórzenia.

Bezpośrednio po zakończeniu cyklu ćwiczeń i wykładów, stanowiących zamkniętą całość, należy przeprowadzać z przedmiotów teoretycznych powtórzenia ustne kosztem zapasu czasu.

Celem tych powtórzeń jest sprawdzenie opanowania przez uczniów przerobionego materiału oraz wyrównanie poziomu wyszkolenia u uczniów słabszych.

Uczniowie, którzy wykazą na powtórzeniach wiadomości niewystarczające, winni być przeegzaminowani ponownie w terminie ustalonym przez dowódcę kursu, jednakże w czasie trwania tego samego okresu /podokresu/.

7. Końcowa ocena uczniów.

Egzaminu końcowego na dywizyjnym kursie podchorążych rezerwy piechoty nie należy przeprowadzać.

Natomiast po zakończeniu obozu w III okresie szkolenia /tj. 31 lipca/ następuje końcowa ocena uczniów poprzedzona przeglądem przeprowadzonym przez dowódcę

dywizji piechoty przy udziale dowódcy piechoty dywizyjnej i o ile możliwości wszystkich dowódców pułków piechoty danej dywizji.

Przedmiotem przeglądu przeprowadzanego przez dowódcę dywizji winno być sprawdzenie u uczniów umiejętności dowodzenia plutonem. Ponadto należy przeprowadzić orientacyjne repetycje z innych przedmiotów. Uczniowie wątpliwi winni być sprawdzeni szczegółowo.

Po przeglądzie przeprowadzonym przez dowódcę dywizji następuje omówienie i końcowa ocena uczniów z równoczesnym ich podziałem na grupy.

Przy końcowej ocenie rozstrzygającymi powinny być wyraźnie stwierdzone wartości dowódcze oraz stopień opanowania tych wszystkich umiejętności wojskowych ujętych w poszczególnych przedmiotach szkolenia, które wiążą się ściśle z dowodzeniem w polu.

a/ Jako bardzo dobry może być zakwalifikowany uczeń który :

- odznacza się wysokimi wartościami dowódczymi;
- dobrze opanował praktyczne dowodzenie plutonem;
- z innych przedmiotów, które wiążą się ściśle z dowodzeniem w polu ma wystarczające wiadomości;
- zapowiada się na bardzo dobrego dowódcę plutonu.

b/ Jako dobry może być zakwalifikowany uczeń, który:

- wykazuje dość duże wartości dowódcze;

- dość dobrze opanował praktyczne dowodzenie plutonem;
- z innych przedmiotów, które wiążą się ściśle z dowodzeniem w polu ma wystarczające wiadomości.

c/ Jako dostateczny może być zakwalifikowany uczeń, który :

- nie wykazuje wprawdzie większych wartości dowódczych, ale nie jest ich pozbawiony i rokuje nadzieję na ich rozwój;
- dostatecznie opanował praktyczne dowodzenie plutonem;
- z innych przedmiotów, które wiążą się ściśle z dowodzeniem w polu ma wystarczające wiadomości.

d/ Jako niedostateczny winien być zakwalifikowany uczeń, który :

- nie wykazuje wartości dowódczych,
- nie posiada niezbędnych dodatnich cech charakteru,
- nie opanował co najmniej dostatecznie dowodzenia plutonem.

Wyniki osiągnięte z innych przedmiotów nie mogą u takich uczniów decydować przy ogólnej ocenie na ich korzyść.

8.
Stopnie oceny.

Stopnie stawia się w skali 1-5.

- 5 - bardzo-dobry,
- 4 - dobry,
- 3 - dostateczny,
- 2 - niedostateczny,
- 1 - zły.

9.
Nadawanie tytułu i odznak podchorążych rezerwy.

Warunkiem uzyskania przez uczniów dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty tytułu i odznak podchorążego rezerwy, jest ukończenie kursu z wynikiem co najmniej dostatecznym.

Uczniowie, którzy otrzymali ocenę niedostateczną, nie mogą uzyskać tytułu podchorążego, lecz tylko tytuł podoficera rezerwy.

Tytuł i odznaki nadaje się na dywizyjnych kursach podchorążych rezerwy piechoty po przeglądzie końcowym przeprowadzonym przez dowódcę dywizji i po dokonaniu oceny końcowej; w kompaniach łączności podchorążych rezerwy piechoty - po zakończeniu okresu specjalizacji, w kompaniach pionierów - po zakończeniu I okresu szkolenia na dowódców plutonów pionierów.

Tytuły podchorążych rezerwy nadają :

a/ absolwentom dywizyjnych kursów podchorążych rezerwy piechoty - dowódcy dywizyj piechoty,

b/ absolwentom kursów łączności i pionierów podchorążych rezerwy piechoty - komendant Centrum Wyszko-
lenia Łączności i komendant Centrum Wyszko-
lenia Saperów.

10.
Podział na grupy.

Równocześnie z nadaniem tytułu podchorążego rezerwy i końcową oceną, następuje podział uczniów dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty na grupy :

I-sza grupa - podchorążowie posiadający pełne kwalifikacje na oficerów rezerwy dowódców plutonów. Wśród nich należy wyróżnić i zaznaczyć w opiniach kandydatów na kurs dowódców kompanii.

II-ga grupa - podchorążowie o przeciętnych kwalifikacjach, rokujący jednak nadzieję na ich rozwój.

kandydatów na oficerów rezerwy potrzebnych na pokrycie zapotrzebowania mob szukać należy wśród podchorążych I-szej grupy; braki uzupełniać zaliczonymi do II-ej, biorąc ich pod uwagę w kolejności kwalifikacji wykazywanych w czasie ćwiczeń w rezerwie.

Uczniowie, którzy otrzymali ogólną ocenę niedostateczną, odchodzą do pułków /samodzielnych batalionów/ piechoty w celu ukończenia służby wojskowej /§ 81 rozp.Ministra Spraw Wojskowych z dnia 17 III 1933r. - Dz.Łozk.M.S.Wojsk.Nr 6/33/.

11.
Zwalnianie z kursu i postępowanie z uczniami, którzy nie ukończyli kursu z wynikiem pomyślnym.

Zwolnienie z kursu podchorążych rezerwy piechoty może być dokonane w wypadku :

a/ który w myśl ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym pociąga za sobą utratę prawa do skróconej służby wojskowej,

b/ degradacji, orzeczonej w myśl wojskowych przepisów dyscyplinarnych,

c/ ujawnionej nielojalności wobec państwa lub ujawnionego działania przeciwnego pojęciu godności i honoru przyszłego oficera rezerwy,

d/ niedostatecznych postępów w wyszkoleniu i braku cech dowódcy, stwierdzonych przy okresowych omówieniach wyników uczniów /§ 77 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z 17 III 1933 w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta R.P.z 7 X 1932 - Dz.Łozk. Nr 6/33/.

O zwolnieniu z dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty decydują dowódcy dywizyj piechoty, zaś z kompanii łączności i pionierów podchorążych rezerwy piechoty - komendanci Centrum Wyszkożenia Łączności i Centrum Wyszkożenia Saperów.

Zwolnienie z dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty względnie z kompanij pionierów i łączności podchorążych rezerwy piechoty, z powołaniem się na § 77 rozp. Ministra Spraw Wojskowych z 17 III 1933r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta R.P. z 7 X 1932r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców /Dz.Ustaw R.P.Nr 20/33/ - ogłasza się w rozkazie dziennym.

Uczniowie, którzy kursu nie ukończą z wynikiem pomyślnym, albo też - którzy przed jego ukończeniem zostaną zwolnieni z kursu, tracą prawo do odbywania skróconej czynnej służby wojskowej i pełnią dalszą służbę czynną na ogólnych zasadach /Dz.Rozk.M.S.Wojsk. Nr 6/33, art.47 rozp.Prezydenta R.P. z 7 X 1932r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców/.

Przepis ten stosuje się tylko do tych uczniów kursu, którzy z własnej winy, mianowicie w okolicznościach wskazujących na ich złą wolę nie ukończą kursu z wynikiem pomyślnym albo zostaną zwolnieni z kursu przed jego ukończeniem /art.54 Ustawy z 23 V 1924r. - Dz.Ustaw R.P.Nr 60/33 poz.455 - Dz.Rozk.M.S.Wojsk.Nr 8/34/.

Natomiast uczniowie, co do których dowódcy dywizji piechoty, doszli do przekonania, że ujemne wy-

niki w postępach pochodzą nie z ich winy, lecz są spowodowane okolicznościami niejednokrotnie od nich niezależnymi, jak np. długotrwałą chorobą, brakiem "wystąpienia wojskowego", pewności siebie, zdolności, postawy lub niezaradnością itp. - nie tracą prawa do skróconej służby czynnej wojskowej ani w wypadku ukończenia kursu z wynikiem niepomyślnym, ani też w wypadku zwolnienia ich z kursu przed jego ukończeniem.

Zwolnieni z dywizyjnych kursów podchorążych rezerwy piechoty, odchodzą do swoich pułków /samodzielnych batalionów/ macierzystych, do których zostali przeznaczeni przy wcieleniu.

Decyzja o zwolnieniu z kursu musi zawierać uwagę o ewentualnej utracie prawa do skróconej czynnej służby wojskowej i być zapisana w zeszycie ewidencyjnym danego ucznia w sposób następujący: w rubryce XII zeszytu należy czarnym atramentem skreślić słowa:

"15-miesięczna służba z art.49", a wpisać czerwonym atramentem: "utracił prawo do skróconej służby w myśl rozkazu L."

Zeszyty ewidencyjne zwolnionych z kursu należy bezzwłocznie przesłać do formacyj macierzystych, przestrzegając zasad podanych w § 61 przepisów Ew.1/33.

Uczniom, którzy ukończyli kurs z wynikiem niedostatecznym, dowódca dywizji piechoty zalicza nabyte wykszolenie za oddziałową szkołę podoficerską /§ 81 rozp.Ministra Spraw Wojskowych Dz.Fozk.M.S.Wojsk.Nr 6/33/

Uczniom, zwolnionym z kursu przed oceną końcową może dowódca dywizji piechoty również zaliczyć nabyte wykszolenie za oddziałową szkołą podoficerską, jeżeli powody zwolnienia nie dyskwalifikują ich do awansu na wyższy stopień a nabyte wykszolenie /zasadniczo ukończony II-gi okres/ odpowiada zakresowi wykszolenia oddziałowej szkoły podoficerskiej. Zaliczenie takie ma być ogłoszone w rozkazie dziennym oraz zapisane w zeszycie ewidencyjnym danego ucznia.

Nie jest natomiast dopuszczalne nadawanie zwolnionym z kursu podchorążych rezerwy zamiast stopnia tytularnego podoficera - stopnia rzeczywistego.

12. Mianowanie na wyższy stopień uczniów dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty w czasie odbywania przez nich obowiązku służby czynnej normuje art. 27 i 52 rozp. Prezydenta R.P. z 7 X 1932r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców /Dz.U.R.P.Nr 89/32/ oraz § 36 rozp. Ministra Spraw Wojskowych z 17 III 1933r. w sprawie wykonania tego rozporządzenia Prezydenta P.P. /Dz.Fozk.M.S.Wojsk.Nr 6/1933/.

Zgodnie z tym, mianowanie do stopnia starszego strzelca odbywa się na podstawie stwierdzenia postępów uczniów w I podokresie II okresu /I.III/ a do stopnia kaprała na początku III-go okresu /I VI/ na podstawie oceny za II-gi okres.

Przy ocenie ucznia należy brać pod uwagę wykszolenie osobiste i umiejętność dowodzenia drużyną, zespołem względnie karabinem maszynowym i moździerzem.

Po dokonaniu oceny końcowej, mianowanie na wyższy stopień z dniem 1 VIII odbywa się w następujący sposób :

Podchorążowie zaliczeni do I grupy mogą być mianowani do stopnia tytularnego plutonowego.

Na praktyce w pułkach /samodzielnych batalionach/ piechoty w ostatnim miesiącu służby czynnej, wyróżniający się spośród tytularnych plutonowych w dowodzeniu plutonem zostają mianowani w drodze wyjątku do stopnia tytularnych sierżantów. Również tytularni kaprale, którzy opanowali dobrze dowodzenie plutonem dopiero po 1/VIII, zostają mianowani do stopnia tytularnych plutonowych.

Podchorążowie zaliczeni do II grupy pozostają w stopniach kaprali, a ci, którzy stopnia tego nie mieli, zostają mianowani po uzyskaniu tytułu podchorążego rezerwy.

13. Świadectwa.

Wszyscy uczniowie, którzy ukończyli kurs z wynikiem co najmniej dostatecznym i otrzymali tytuł podchorążego rezerwy otrzymują świadectwa według wzoru - jak załącznik Nr 3.

Pozostali uczniowie świadectw nie otrzymują /§ 78 rozp.Ministra Spraw Wojskowych z 17 III 1933r. Dz.Fozk.M.S.Wojsk. Nr 6/33/.

Po przeglądzie końcowym i po dokonaniu końcowej oceny uczniów, dowódca dywizji ogłasza nominację na podchorążych rezerwy i przeprowadza uroczyste wręczenie świadectw.

Uroczystość wręczenia świadectw powinna odbyć się w miarę możliwości przy udziale przedstawicieli władz cywilnych, miejscowego społeczeństwa i prasy.

Ukończenie z pomyślnym wynikiem kursu podchorążych rezerwy lub nieukończenie go, ogłasza się w rozkazie dziennym i zapisuje w ewidencji.

14.
Opinie.

Po zakończeniu obozu i po dokonanej ocenie końcowej, dowódcy dywizyjnych kursów podchorążych rezerwy piechoty wydają opinie o wszystkich uczniach według wzoru jak załącznik Nr 4. Dalsze opinie - a w szczególności odnośnie uczniów wyróżniających się i wątpliwych - wydają dowódca piechoty dywizyjnej i dowódca dywizji.

W opinii jak wyżej, należy stwierdzić przydatność uczniów na stanowisko dowódcy plutonu.

W rubryce XIX zeszytów ewidencyjnych uczniów należy odnotować specjalizację.

Za okres praktyki w pułku wydają opinię dodatkową według wzoru - jak załącznik Nr 5 dowódcy kompanii, batalionu i pułku.

Uczniów należy opiniować pod kątem widzenia ich przydatności na dowódców plutonów.

Okres obozu daje najlepszą sposobność do zaobserwowania jednostek wybitnych - kandydatów na kurs dowódców kompanij /adiutantów, baonu/, co również zaznaczyć należy w opinii.

15.
Przysięga.

Zaprzysiężenie strzelców z cenzusem przeprowadzać w dniu 29-go listopada. Powinno się ono odbyć uroczyście.

16.
Urlopy.

Dowódcy dywizyjnych kursów podchorążych rezerwy piechoty udzielają uczniom następujących urlopów:

a/ w okresie świąt Bożego Narodzenia od 23 XII do 2 I a jeżeli 22 XII lub 3 I przypada na niedzielę, wówczas urlop o ten dzień przedłuża się;

b/ w okresie świąt Wielkiej Nocy - 3-dniowych urlopów; dokładne terminy określający dowódcy dywizji.

Urlopów świątecznych udzielać w jednej turze.

W wyjątkowych przypadkach mogą dowódcy kursów udzielać strzelcom z cenzusem urlopów okolicznościowych na ogólnych zasadach ustalonych dla strzelców kontyngensu. Czas trwania urlopu okolicznościowego nie może przekraczać 5 dni.

Urlopy wyróżniające oraz urlopy wypoczynkowe nie dotyczą uczniów kursu. Wyjątek stanowią urlopy lecznicze, udzielane na podstawie orzeczeń wojskowo-Lekarskich.

17.
Traktowanie
uczniów.

Aby dać uczniom kursów możliwość praktycznego zapoznania się z warunkami twardej służby wojskowej, należy w czasie pobytu na kursie traktować ich jak ogół strzelców piechoty.

Nie należy jednak używać ich do czynności niezwiązanych bezpośrednio z życiem żołnierskim i szkoleniem. Prace nad utrzymaniem sprzętu, oporządzenia,

broni i sprzętu wyszkoleniowego używanego do nauczania lub dla potrzeb własnych wykonują uczniowie osobiście.

Wychowanie moralne powinno się opierać na przestrzeganiu stosowania zasad etyki i honoru w życiu wojskowym i osobistym, dbałości o potrzeby religijne, wpajaniu zasad patriotyzmu, odwagi i bezwzględności oddania się służbie dla Państwa.

Należy wyrabiać w uczniach kult Wodza, cześć dla tradycji państwowych i narodowych, pamięci o poległych, kult zasług wobec Państwa. Popieranie inicjatywy i udział w pracy społecznej a w pierwszym rzędzie w Związkach rezerwistów wytworzy łączność wojska ze społeczeństwem. Zdrowie moralne należy wiązać z wychowaniem fizycznym, dbając o harmonijny rozwój fizyczny; przez sport zachęcać do szlachetnego współzawodnictwa.

Wychowanie wojskowe powinno wyrabiać posłuszeństwo, sumiennosc i dokładność w spełnianiu obowiązków, zamiłowanie do porządku, sprawność, pilność i punktualność. Wyrabiać i kształtować ducha bitności, ochoty do walki, zaciepności i zaciętości w dążeniu do wygranej i zwycięstwa. Wyrabiać cechy charakteru dowódcy, hartując wolę, energię i pragnienie czynu.

Jednocześnie wyrabiać żołnierską karność, opanowanie samozaparcie dla wyższego ogólnego celu. Przez jak najlepsze przy tym opanowanie umiejętności wojskowych trzeba wyrobić ufność, spokój i wiarę we własną siłę oraz potęgę własnego wojska i narodu. Krzewić żołnierskie przywiązanie do Głowy Państwa, wodzów

i wielkich wskazówek ideowych, pozostawionych w spadku przez Marszałka Piłsudskiego.

Poznanie, poszanowanie i ufność do własnego żołnierza oraz żżycie się z nim wyrobi koleżeństwo, wzajemne przywiązanie, poczucie wspólnoty, ducha oddziału, i więź moralną dowódcy z podwładnymi tak ważną w ciężkich chwilach walki.

Poza służbowy stosunek kadry instruktorskiej powinno cechować koleżeństwo, lecz bez cech poufałości i obniżania powagi. Pożądane jest rozwijanie zalet obywatelskich, wpajanie obowiązku interesowania się zagadnieniami związanymi z obroną kraju i prowadzenia pracy w tym kierunku po wyjściu z szeregów /udział w organizacjach przysposobienia wojskowego, w Związku oficerów rezerwy, w kołach Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej itp./.

Organizacja życia poza służbowego powinna być postawiona na należytych poziomie. Każdy dywizyjny kurs podchorążych rezerwy powinien dążyć do zorganizowania własnego chóru, kółka amatorskiego przy udziale kadry i jej rodzin, urządzać obchody narodowe, odczyty itp.

W okresie praktyki w pułku /samodzielnym batalionie/ piechoty podchorążowie rezerwy powinni korzystać z kasyn podoficerskich, w celu dokładnego poznania środowiska podoficerskiego w ciągu odbywania tej służby.

Szeregowym z cenzusem od samego początku powinno być dozwolone korzystanie z biblioteki pułkowej oraz czasopism.

18.
Tradycja kursu.

Każdy dywizyjny kurs podchorążych rezerwy piechoty winien kontynuować tradycję odziedziczoną po kursach poprzednich.

W tym celu należy :

1. oznaczać porządkowymi liczbami rzymskimi poszczególne promocje podchorążych rezerwy, licząc zasadniczo jako pierwszą promocję w roku 1932/33,

2. obrać dla poszczególnych kursów patronów, nawiązując do nazwisk żołnierzy mających duże zasługi z okresu walk o niepodległość /1831-1920/,

3. nazwiska prymusów kursu umieszczać trwale na tablicy pamiątkowej,

4. założyć pamiątkową księgę promocji z imiennym wykazem byłych uczniów, zbiorowymi fotografiami pamiątkowymi itp. /pamiątki winny być pomieszczone w oddzielnym, odpowiednio urządzonej pokoju/,

5. prowadzić kronikę każdego kursu złożoną ewentualnie z dwóch części: poważnej - nastrojowej i humorystycznej; poszczególne części mogłyby być poparte odpowiednimi fotografiami /naklejane/.

Poza tym mogą być stosowane inne jeszcze środki, które przyczyniłyby się do kultywowania tradycji kursów podchorążych rezerwy.

19.
Kontrola wychowania i wyszkolenia.

Planową i stałą kontrolę wychowania i szkolenia na dywizyjnych kursach podchorążych rezerwy piechoty przeprowadzają dowódcy piechoty dywizyjnej drogą inspekcji i przeglądów.

Dowódca dywizji uskutecznia kontrolę doraźną w miarę potrzeby i własnego uznania oraz dokonywuje przeglądu końcowego kursu.

Stały nadzór w czasie trwania kursu nad wychowaniem i szkoleniem powierza dowódca dywizji dowódcy tego pułku piechoty przy którym kurs jest zorganizowany.

20.
Odpowiedzial-
ność kadry
kursu.

Kadrę kursu powinna cechować pełnia walorów moralnych, wysoki poziom intelektualny, gruntowna wiedza fachowa, wybitne zdolności wychowawcze i sumienność w pracy.

Posiadanie tych zalet ułatwi kadrze wywiązać się z jej odpowiedzialnego zadania nie tylko w dziedzinie wyszkolenia uczniów, ale również pod względem ich wychowania.

Należy pamiętać, że najpotężniejszym czynnikiem wychowawczym jest przykład osobisty przełożonych.

Odpowiedzialność za wychowanie i wyszkolenie uczniów dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy ciąży przede wszystkim na dowódcy kursu; za kierunek jego pracy na następnych przełożonych do dowódcy dywizji włącznie.

21.
Sprawozda-
nia.

Dowódcy dywizyj piechoty, oraz komendanci Centrum Wyszukolenia Saperów i Centrum Wyszukolenia łączności w terminie 2-tygodniowym po nadaniu uczniom tytułu podchorążych rezerwy przesyłają :

a/ do Departamentu Dowodzenia Ogólnego i do fachowego departamentu /resortu/ Ministerstwa Spraw Wojsk. :

- sprawozdanie końcowe , - według wzoru załącznik Nr 6,
- ogólny wykaz statystyczny - według wzoru załącznik Nr 7;

b/ do Departamentu Uzupełnień i do Biura Personalnego - ogólny wykaz statystyczny według wzoru załącznik Nr 7.

R O Z D Z I A Ł II.

S z k o l e n i e .

A. Wytyczne ogólne.

22.

Podział na
okresy i pod-
okresy szkole-
nia.

I okres szkolenia.

Czas trwania: 20 IX - 22 XII.

Okres ten obejmuje wychowanie i szkolenie podstawowe.

W okresie tym zapoczątkowuje się już naukę niektórych przedmiotów teoretycznych w zakresie potrzebnym dowódcy drużyny lub równorzędną jednostki ciężkiej broni piechoty oraz dowódcy plutonu.

II okres szkolenia.

Czas trwania: 3 I - 31 V.

Okres ten dzieli się na dwa podokresy.

a/ 1 podokres: 3 I - 31 III.

Obejmuje naukę dowodzenia :

- w grupie strzeleckiej: zespołami, drużyną strzelecką i sekcją granatników,
- w grupie ciężkiej broni piechoty: pojedynczym karabinem maszynowym i pojedynczym moździerzem.

b/ 2 podokres: 1 IV - 31 V.

Obejmuje :

- przygotowanie do dowodzenia plutonem,
- doskonalenie w zakresie 1 podokresu.

Szkolenie w 2 podokresie II okresu powinno się odbywać zasadniczo w garnizonie.

Jeżeli jednak warunki miejscowe nie zapewniają pełnych możliwości programowego szkolenia w garnizonie, mogą dowódcy dywizyj zarządzić na miesiąc maj szkolenie w obozie.

III okres szkolenia.

Czas trwania: 1 VI - 15 IX.

Szkolenie w tym okresie odbywa się w obozie i w pułkach.

Jednocześnie następuje w tym okresie w grupie ciężkiej broni piechoty przejście ze szkolenia unitarnego na specjalizację, tj. na oddzielne przygotowanie :

- dowódców plutonów karabinów maszynowych,
- dowódców plutonów moździerzy,
- dowódców plutonów armatek.

Szkolenie podchorążych dzieli się na dwa podokresy :

a/ 1 podokres: 1 VI - 31 VII. w obozie - obejmuje:

- dla podchorążych grupy strzeleckiej, karabinów maszynowych i moździerzy - naukę dowodzenia plutonem,

- dla podchorążych specjalizowanych w zakresie armatek - przeszkolenie na kursie w zakresie pojedynczego strzelca obsługi i dowodzenia działonem oraz naukę dowodzenia plutonem armatek.

b/ 2 podokres: 1 VIII - 15 IX w oddziałach - obejmuje doskonalenie w dowodzeniu plutonem strzeleckim lub ciężkiej broni piechoty /karabinów maszynowych, moździerzy lub armatek/ względnie drużyną /karabinem, moździerzem, armatką/.

23.
Oddziały manewrowe na czas 2 podokresu II okresu.

a/ Skład oddziału manewrowego na miesiąc kwiecień:

- jedna kompania strzelecka,
- jeden pluton karabinów maszynowych,
- jeden pluton moździerzy.

Oddział manewrowy służy jedynie do ćwiczeń bojowych - poza tym wykonuje własny program szkolenia.

b/ Skład oddziału manewrowego na maj :

- około dwu kompanij strzeleckich,
- jeden pluton karabinów maszynowych,
- jeden pluton moździerzy.

Oddział manewrowy na miesiąc maj może być złożony ze wszystkich pułków piechoty dywizji.

c/ Oddziały manewrowe jak wyżej należy zorganizować o stanach liczebnych zbliżonych do wojennych.

Dowódcami kompanij i plutonów powinni być oficerowie służby stałej.

Uczniów kursu przydzielać na stanowiska : zastępców dowódców plutonów, członków pocztów, dowódców drużyn i ich zastępców, st.strzelców, dowódców sekcij granatników, granatnikowych, karabinowych ciężkich karabinów maszynowych i działonowych moździerzy.

Zastosowany jak wyżej przydział uczniów pozwoli im na dokładne obserwowanie w ćwiczeniach pracy bojo-

zej dowódców plutonów, a tym samym da im wstępne przygotowanie do pełnienia tej roli.

24.
Obóz podchorążych.

Obóz podchorążych trwający zasadniczo od 1 VI do 31 VII ma być formą bardzo wytężonego szkolenia bojowego w terenie.

Na ten czas dla nauki dowodzenia plutonem organizują dowódcy dywizyj oddziały manewrowe, o ile możliwości batalion piechoty o pełnym składzie.

Oddziały te należy sformować ze strzelców kontyngensu starszego rocznika, przydzielonych równomiernie ze wszystkich pułków piechoty danej dywizji i z powołanych rezerwistów.

Uczniowie kursu obsadzają w oddziałach manewrowych wszystkie stanowiska: dowódców plutonów i ich zastępców, dowódców drużyn i sekcji granatników, karabinowych ciężkich karabinów maszynowych i działonowych moździerzy. Ponadto dublują stanowiska podoficerów funkcyjnych.

Obsadę dowódców zmieniać tak często, aby ilość ćwiczeń odbytych w charakterze dowódcy na poszczególnych szczeblach była możliwie dla wszystkich uczniów jednakowa - jednakże zwracać uwagę na specjalnie wyróżniających się.

W czasie trwania szkolenia terenowego przyjąć jako zasadę, że tylko przez praktykę i zapewnienie warunków służby stwarzających odpowiedzialność i poczucie obowiązku dowódcy w stosunku do podwładnych możliwe będzie wyrobienie i wydoskonalenie podchorążych na dobrych dowódców plutonu, rozumiejących swoje obowiązki i zadania.

Z tych też względów muszą być dotrzymane następujące warunki :

a/ sprawowanie funkcji dowódczych przez uczniów nie może mieć charakteru wyłącznie tylko ćwiczebnego; uczeń wyznaczony na dowódcę ponosi za powierzony mu oddział całkowitą odpowiedzialność pod każdym względem /dowodzenie, karność, porządek, sprzęt, materiał/; ma żyć z oddziałem który mu został powierzony,

b/ w celu wprowadzenia uczniów w najbardziej realne warunki życia wojskowego i przyzwyczajenia ich do nieogładania się na pomoc kadry zawodowej /oficerskiej względnie podoficerskiej/, należy kadrę tę w batalionie manewrowym ograniczyć do niezbędnej konieczności /1-2 oficerów służby stałej na kompanię, podoficerów funkcyjnych i 2-3 podoficerów zawodowych /nadterminowych/ instruktorów na kompanię/,

c/ oficerowie i podoficerowie mają pełnić w ćwiczeniach funkcje kierowników ćwiczeń i rozjemców.

W toku pracy oddziałów manewrowych w obozie, kadra zawodowa ^{ma} również obowiązek szkolenia strzelców starszego rocznika i rezerwistów według obowiązujących ich programów oraz przeprowadzania z nimi przepisanych dla nich strzelań.

Po upływie pierwszego miesiąca trwania obozu, należy wymienić strzelców starszego rocznika w oddziałach manewrowych na innych, pozostałych w pułkach -
- gdyż warunki ćwiczebne w obozie będą dla tych strzelców korzystniejsze.

25.
Dni pracy.

Obowiązuje 5-dniowy tydzień pracy programowej. Szósty dzień tygodnia stanowi dyspozycję dowódcy kursu i ma być wykorzystany na pogłębienie wyszkolenia w niektórych przedmiotach, udział w większych ćwiczeniach, powtórzenia, udział w uroczystościach itp.

Dzień pracy od 1 X - 31 III po 6 godzin,

" " " 1 IV - 25 IV " 7 "

" " " 26 IV - 31 VII " 8 "

W czasie praktyki w pułkach piechoty - według porządku dnia obowiązującego w oddziałach.

26.
Metody szkole-
nia.

Szkolenie na dywizyjnym kursie podchorążych rezerwy powinno zmierzać konsekwentnie do jednego zasadniczego celu, a mianowicie do przygotowania uczniów na wojennych dowódców plutonów.

W związku z tym należy prowadzić całokształt pracy szkoleniowej wyłącznie pod kątem widzenia tych potrzeb i na pierwszy plan wysunąć wykonywanie programu przez szkolenie praktyczne.

Szkolenie teoretyczne stosować tylko jako konieczny środek pomocniczy, dla lepszego zrozumienia działań praktycznych i celem wpojenia uczniom tych niezbędnych umiejętności, które wiążą się ściśle z dowodzeniem w polu i w służbie wewnętrznej.

Nie obciążać umysłów uczniów datami, liczbami, nazwami drobnych części składowych broni, sprzętu itd. Dążyć do rozumowego opanowania materiału.

Stosować w całej pełni indywidualizację w szkoleniu. Ponieważ każdy z uczniów przedstawia inne

wartości, należy je rozwijać i dążyć do tego, by każdego ucznia w miarę jego uzdolnień, podciągnąć możliwie do najwyższego poziomu dowódcy wojennego.

Naukę dowodzenia oprzeć przede wszystkim na praktyce dowodzenia oddziałem rzeczywistym, stawiając uczniów w konkretne położenie bojowe. Podstawą pracy dowódczej uczniów w danym ćwiczeniu powinien być rozkaz bojowy kierownika ćwiczenia jako dowódcy wyższego szczebla, wynikający z pewnego położenia bojowego oddziału.

Ważną jest rzeczą, by uczeń wczuł się psychicznie w wytworzone położenia bojowe i zrozumiał w danym położeniu zadanie swoje i dowodzonego oddziału.

Każde ćwiczenie powinno stanowić zamkniętą całość. Stale pamiętać o ubezpieczeniu, rozpoznaniu, o osobistym wglądzie dowódcy w bezpośrednie przedpole, o obronie przeciwlotniczej, przeciwpancernej i przeciwgazowej, oraz trosce o sprzęt i uzupełnianie amunicji.

Żądać wyrażania decyzji tylko w postaci rozkazów. Zwracać uwagę na wyrobienie szybkiej decyzji i na umiejętność wydawania jasnych i krótkich rozkazów /technika rozkazodawstwa bojowego/. Kłaść nacisk na wyrobienie śmiałości, pewności siebie, inicjatywy, uporczywości w działaniu i wiary we własne możliwości. Jednym ze skutecznych sposobów pod tym względem jest uznawanie decyzji uczniów, jeżeli tylko wynika ona z logicznego rozumowania, - a trafność należy omówić po przeprowadzeniu ćwiczenia.

Należy się starać zapewnić uczniom jak najczęstsze dowodzenie. W tym celu jest wskazane stosowanie zamiany dowódców wypadłych z walki.

Każde ćwiczenie bojowe powinno być szkołą i próbą charakteru dowódcy. Osiąga się to nie tylko przez intensywność ćwiczenia, ale przede wszystkim przez wprowadzanie w ćwiczeniach czynnika zaskoczenia i niespodzianki w postaci nawet przejawionej, byle tylko możliwej w rzeczywistości. Należy więc, zwłaszcza w czasie prowadzonego już działania bojowego, stawiać uczniów w położenia krytyczne, które wymagają szybkiej orientacji i decyzji, siły woli i umiejętności ponoszenia odpowiedzialności. Uporczywość w działaniu powinna iść nierozłącznie ze świadomością dążenia wszelkimi siłami do wykonania otrzymanego zadania.

Zwracać uwagę na bojowe zachowanie się w czasie dowodzenia. Wszyscy dowódcy mniejszych oddziałów piechoty muszą zdawać sobie sprawę, że w walce ze względu na ogień przeciwnika znajdują się w takich samych warunkach jak ich strzelcy.

Bardzo duży nacisk kłaść na umiejętność sporządzania szkiców, pisania meldunków tak pod względem zwięzłego ujmowania treści, jak i stosowania należytej formy, oraz na umiejętność posługiwania się busolą i kompasem.

Od początku szkolenia zacząć ćwiczenia w patrolowaniu i przeprowadzać je jak najczęściej praktycznie we wszystkich okresach.

Kłaść duży nacisk na ćwiczenie nocne przeprowadzając je najmniej raz w tygodniu.

Szkolenie w mustrze, a częściowo i w innych przedmiotach szkolenia technicznego oraz praktyka w zakresie służby wewnętrznej, powinny wyrobić u uczniów "oko dowódcy", dostrzegające najdrobniejsze niedokładności wykonania i zachowania się strzelców.

B. Wytyczne do programów szczegółowych.

I okres.

Grupa strzelecka.

27.
Podział czasu

L. p.	Przedmiot	Procent czasu	Uwagi
1.	Szkolenie bojowe i marsze	25	
2.	Nauka regulaminu walki piechoty	--	
3.	Szkolenie strzeleckie	20	
4.	Terenoznawstwo	5	
5.	Nauka o broni i sprzęcie	10	
6.	Musztra i władanie bronią	10	
7.	Służba wewnętrzna	5	
8.	Walka bagnietem	2	
9.	Walka granatem	2	
10.	Szkolenie pionierskie	3	
11.	Szkolenie w obserwacji i łączności	2	
12.	Szkolenie w obronie przeciwgazowej	5	
13.	Wychowanie fizyczne	6	
14.	Żołnierska wiedza państwowa	2	
15.	Higiena	1	
16.	Organizacja wojska	2	
R a z e m :		100%	

Podane liczby są orientacyjne. Pewne odchylenia są dopuszczalne według istotnych potrzeb.

28. Szkolenie bojowe i marsze.

Cel.

Dać uczniom podstawowe przygotowanie bojowe pojedynczego strzelca i nauczyć działać w zespole: strzeleckim, ręcznego karabina maszynowego i granatnika.

Zakres.

a/ Ćwiczenia dzienne.

1/ Szkolenie pojedynczego strzelca :

- nauka orientacji w terenie, posuwanie się w terenie z utrzymaniem kierunku,
- nauka obserwacji w terenie,
- zaznajomienie ze zjawiskami ognia przeciwnika i własnego /o ile możliwości ćwiczenie pokazowe z użyciem amunicji ostrej/.
- poruszanie się z wykorzystaniem terenu do krycia się, oraz w ogniu przeciwnika dalekim i bliskim,
- stanowisko ogniowe w obronie /wybór, zajmowanie, ulepszenie/, strzelec w obronie /przeprowadzenie obrony/,
- stanowisko ogniowe w natarciu /wybór, zajmowanie, ulepszenie, zmiana/, strzelec w natarciu,
- posterunek alarmowy, czujka, podsłuch,
- goniec, łącznik, łańcuch łączników,
- szperacz.

2/ Szkolenie zespołu :

- zespół strzelców na patrolu,
- zespół strzelców w obronie /gniazdo/, przygotowanie i przeprowadzenie obrony, obsługa ręcznego kara-

bina maszynowego i obsługa granatnika w obronie,

- zespół strzelców w natarciu, poruszanie się w ogniu dalekim i bliskim, rozsypywanie się, zajmowanie i zmiana stanowiska, obsługa ręcznego karabina maszynowego i obsługa granatnika w natarciu,

- zespół strzelców na placówce.

b/ Ćwiczenia nocne.

Tematy:

1. Orientowanie się w nocy i ćwiczenia spostrzegania.

Cel ćwiczenia.

Nauczyć prostych sposobów orientowania się w nocy i wykazać stopień widoczności celów, zależnie od ich położenia.

2. Rozróżnianie szmerów i wyrabianie słuchu.

Cel ćwiczenia.

Nauczyć wykrywania przeciwnika i wioskowania o jego ilości, rodzaju i położeniu na podstawie podsłuchanych głosów, szmerów.

3. Ćwiczenia w rozróżnianiu świateł. Spostrzeganie i rozróżnianie celów przy oświetleniu rakietami.

Cel ćwiczenia.

Oswoić strzelców ze sztucznymi światłami w nocy i nauczyć ich dostrzegać cele przy oświetleniu rakietami.

4. Ćwiczenia odnajdywania oraz zapamiętywania przebytej drogi i punktów orientacyjnych.

Cel ćwiczenia.

Nauczyć cichego marszu w różnym terenie oraz zapamiętywania przebytej drogi.

5. Marsz nocny drogą i naprzelaj /również przy użyciu kompasu/.

Cel ćwiczenia.

Nauczyć przebywania drogi w różnym terenie, zachowania się w wypadkach oświetlania drogi przez przeciwnika oraz utrzymywania łączności.

6. Patrolowanie i służba gońca.

Cel ćwiczenia.

Nauczyć strzelców poruszania się na patrolowaniu w nocy i przenoszenia meldunków /rozkazów/.

7. Zaciąganie czujek i służba na czujce.

Cel ćwiczenia.

Nauczyć zaciągania czujki w nocy oraz walki obronnej w nocy.

8. Napad na czujkę w nocy - zasadzki.

Cel ćwiczenia.

Nauczyć pracy w zespole w czasie nocnego działania.

a/ Marsze :

- marsz 10 km z bronią, bez oporządzenia,
- marsz 15 km w pełnym oporządzeniu, w tym 1 km w masce przeciwgazowej,
- marsz 20 km w pełnym oporządzeniu, w tym 3 km w masce przeciwgazowej,

- marsz 25 km dziennie-nocny, w tym do 5 km w masce przeciwigazowej; część marszu w ugrupowaniu marszu ubezpieczonego z działaniem ubezpieczeń bezpośrednich, obrony przeciwlotniczej i przeciwpancernej.

Wskazówki szczegółowe.

Przy przeprowadzaniu szkolenia bojowego stosować się do wytycznych szczegółowych szkolenia bojowego w kompanii strzeleckiej na I okres /Instr. Wysz. Piech. Cz. II-A/.

29.
Nauka regulaminu walki piechoty.

Zasad regulaminu walki piechoty uczyć na tle i w czasie szkolenia bojowego.

30.
Szkolenie strzeleckie.

Cel.

Dać uczniom podstawowe umiejętności strzeleckie i nauczyć skutecznego zwalczania celów z karabina, ręcznego karabina maszynowego i granatnika.

Zakres.

Naukę i strzelania prowadzić według obowiązujących instrukcji i programów.

Rozdziału strzelań na poszczególne okresy szkolenia dokonują dowódcy piechoty dywizyjnej z tym, że w I-szym okresie należy odbyć możliwie największą ilość strzelań szkolnych.

Wskazówki szczegółowe.

Metody i sposób prowadzenia szkolenia strzeleckiego podają obowiązujące instrukcje strzeleckie.

Wykłady z nauki o strzale i wiązce prowadzić w zakresie niezbędnym dla dowódców kierujących ogniem.

31.
Terenoznaw-
stwo.

Cel.

Dać uczniom praktyczną znajomość busoli i kompasu, nauczyć rysowania i czytania szkiców, dać wstępne wiadomości o mapie 1:100.000 i planie.

Zakres.

- Posługiwanie się w polu kompasem i busolą,
- rysowanie szkiców na oko, a przez zdolniejszych uczniów - szkiców perspektywicznych,
- zaznajomienie z mapą taktyczną 1:100.000 i planem 1:25.000, z rodzajami map /wiadomości ogólne/,
- zaznajomienie z podziałką, nauka odczytywania i wyszukiwania podziałki, odmierzanie odległości,
- opanowanie znaków topograficznych mapy 1:100.000,
- zaznajomienie ze sposobem przedstawiania na mapie rzeźby terenu przy pomocy warstwic /stopień warstwicowy/,
- nauka rozpoznawania linii grzbietowych i ściekowych.

Wskazówki szczegółowe.

Położyć nacisk na dokładne praktyczne opanowanie użycia kompasu i busoli.

Wykorzystując dogodne warunki atmosferyczne nauczyć rysowania szkiców, biorąc pod uwagę, że umiejętność ta będzie niezbędną dla dowódcy plutonu w polu.

Z zakresu praktycznej znajomości czytania mapy nauczyć w I okresie niezbędnych wiadomości podstawowych.

32.
Nauka o broni
i sprzęcie.

Cel.

Dać uczniom wystarczającą znajomość broni i sprzętu kompanii strzeleckiej, potrzebną do jego użycia w walce, ze zwróceniem szczególnej uwagi na pielęgnację i umiejętne obchodzenie się z bronią i ze sprzętem w warunkach garnizonowych i polowych.

Zakres.

- Karabin /karabinek/,
- amunicja do karabina /budowa naboju i opakowanie/,
- granaty ręczne,
- maska przeciwgazowa,
- łopatką /czekan/,
- rakieta i rakietnica,
- granaty specjalne,
- świece dymne,
- ręczny karabin maszynowy, amunicja i przybory, biedka plutonowa /ładowanie/,
- granatnik, amunicja i przybory.

Wskazówki szczegółowe.

Stosować się do wytycznych szczegółowych dotyczących tego przedmiotu - a ujętych w "Instrukcji Wysz. Piech.Cz.II-A" na I okres szkolenia w kompanii strzeleckiej.

33.
Musztra i władanie bronią.

Cel.

- a/ Wytrocić u uczniów wzorową postawę, dzielność, sprężystość oraz sprawność i pewność w ruchach.
- b/ Nauczyć sprawnego władania bronią.

c/ Nauczyć dowodzenia drużyną w szyku zwartym i luźnym, wyrobić pewność siebie przed frontem oraz dobre wydawanie komend i rozkazów.

Zakres.

- Musztra bez broni,
- musztra z karabinem,
- musztra z ręcznym karabinem maszynowym i granatnikiem, włącznie z władaniem na stanowisku ogniowym,
- musztra zwarta i luźna drużyny.

Wskazówki szczegółowe.

Wymagać wzorowej postawy i sprężystego wykonywania ruchów, nie tylko w czasie ćwiczeń musztry, lecz przy każdej sposobności, w służbie i poza służbą. Tępić ślamazarność i powolne wykonywanie. Przy nauce wydawania komend zwracać uwagę na zwięzłość, ostrość i akcentowanie.

Aby wyrobić u uczniów pewność siebie w występowaniu przed oddziałem oraz spostrzegawczość, należy w czasie innych zajęć, zbiórek itp. dawać im możliwość dowodzenia zwartym, większym oddziałem, jak pluton a nawet kompania. Powierzać im organizację oddziału, zdanie raportu, zaprowadzenie oddziału na miejsce ćwiczeń itp.

Przyzwyczajając uczniów do dokładnego wykonywania nakazanych czynności. Stałe zwracanie uwagi na sposób ich występowania, postawę, sposób wykonywania zwrotów, chwytów bronią, meldowania się itp., przy każdej

sposobności niezwłoczne poprawianie zauważonych braków-
-zapewnią osiągnięcie należytego poziomu sprawności oso-
bistej uczniów.

34.
Służba wew-
nętrzna.

Cel.

Zaznajomić uczniów z obowiązkami i prawami
żołnierza.

Nauczyć zasad pełnienia służby w oddziałach.

Zakres.

Zaznajomienie z obowiązującymi Regulaminami
Służby Wewnętrznej, w zakresie potrzebnym podoficerowi:

- tok pracy w oddziale, pobudka, chorzy, modlitwa,
posiłek, apel poranny, raport, ćwiczenia - porządek ko-
szarowy, ubiór, wygląd i zachowanie się żołnierzy,
- oddawanie honorów,
- odznaki i stopnie wojskowe,
- podstawowe prawa i powinności żołnierza, powoła-
nie żołnierza, wykroczenia przeciw obowiązkom i dyscy-
plinie,
- przepisy dyscyplinarne, rodzaje kar, zakres wła-
dzy dyscyplinarnej, wykonywanie kar,
- skład osobowy sił zbrojnych i przepisy o zależ-
ności, prawa i obowiązki podwładnego,
- prośby i zażalenia,
- oddawanie honorów przez oddziały zwarte,
- służba wartownicza: zasady ogólne i przełożeni
wart,
- alarm, zachowanie się w razie pożaru,
- służba inspekcyjna w formacjach, obowiązki podo-
ficerów i strzelców służbowych,
- rota przysięgi.

Wskazówki szczegółowe.

Obowiązki służby inspekcyjnej poznają uczniowie pełniąc praktycznie służbę w kompanii. Praktyczną naukę oddawania honorów prowadzić w godzinach musztry.

Ćwiczenia praktyczne ze służby wartowniczej prowadzić w godzinach musztry, a do pełnienia tej służby pociągać uczniów dopiero w okresie II. Prowadzić lekcje, streszczając dane zagadnienie zwięźle. Wszelkie uzupełnienia i szersze ujęcie ma być uzupełnione drogą studiowania regulaminów przez samych uczniów. Od początku wdrażać do porządku i karności, podnosić poczucie godności osobistej, ambicję i dumę piechura.

35.
Walka bagnetem.

Cel.

Wyrobić u uczniów zaufanie do użycia bagnetu i dążność do starcia wręcz z przeciwnikiem oraz nauczyć podstawowych ruchów niezbędnych do walki tą bronią.

Zakres.

- Ćwiczenia przygotowawcze,
 - ćwiczenia sprawności,
 - ćwiczenia szkolno-bojowe /na manekinach,
- w różnym terenie, na torze przeszkód/.

Wskazówki szczegółowe.

Stosować się do wytycznych szczegółowych dotyczących tego przedmiotu - a ujętych w "Instr. Wysz. Piech. Cz. II-A" na I okres szkolenia w kompanii strzeleckiej.

36.
Walka granat-
tem.

Cel.

Wyrobić u uczniów zaufanie do granatów ręcz-
nych oraz nauczyć ich używania granatów w różnych wa-
runkach walki jako broni indywidualnej i zespołowej,
uzupełniającej broń palną.

Zakres.

- Ćwiczenia wstępne,
- ćwiczenia doskonalące,
- ćwiczenia szkolno-bojowe pojedynczego żoł-
nierza,
- rzucanie ostre granatami.

Wskazówki szczegółowe.

Stosować się do wytycznych szczegółowych doty-
czących tego przedmiotu - a ujętych w "Instr.Wyszk.Piech.
Cz.II-A" na I okres szkolenia w kompanii strzeleckiej.

37.
Szkolenie
pionierskie.

Cel.

Nauczyć :

- samodzielnego wykonywania stanowisk dla pojedyn-
czego strzelca przy pomocy sprzętu indywidualnego,
- pracy w zespole /posługując się sprzętem krótkim
i długim/ przy budowie innych umocnień polowych,
- wykonywania czynności pomocniczych i zachowania
się w czasie przepraw.

Zakres.

- Budowa stanowisk /różnego rodzaju/ dla poje-
dynczego strzelca,
- budowa rowu łącznikowego,
- budowa stanowisk dla ręcznego karabina ma-
szynowego i granatnika oraz lekkiego schronu,

- budowa płotu kolczastego,
- przenoszenie środków do przepraw i korzystanie z nich,
- budowa improwizowanych przeszkód przeciwpancernych.

Wskazówki szczegółowe.

Szkolenie pionierskie oprzeć na zajęciach praktycznych; prowadzić je poza tym w związku z ćwiczeniami bojowymi. Wykorzystywanie łopatk, stosować zarówno w obronie jak i w natarciu.

Wpajać od początku konieczność maskowania w celu zabezpieczenia się przed obserwacją naziemną i powietrzną. Nauczyć maskowania przy pomocy materiału podręcznego i siatek kobiercowych /stosować pokazy/. W czasie robót pionierskich stosować użycie maski przeciwigazowej. Uczyć pracy strzelców w zespole. Praktyczne ćwiczenia w kopaniu wnęków i dołów zarządzać jak najwcześniej celem wyzyskania możliwości przed nadejściem mroźów.

38.
Szkolenie w
obserwacji
i łączności.

Cel.

- a/ Podnieść u uczniów zdolność oceny terenu w odniesieniu do różnych działań plutonu i nauczyć dostrzegania celów bojowych na polu walki,
- b/ nauczyć uczniów rozpoznawania płatowców własnych i przeciwnika oraz zapoznać z przeciwlotniczymi sygnałami alarmowania,
- c/ zaznajomić z rodzajami broni pancernych sąsiadów i z przeciwpancernymi sygnałami alarmowania,

d/ zaznajomić ogólnie ze środkami łączności pułku.

Zakres.

Ad a/ - Orientowanie się w terenie wskazanym do obserwacji,

- ocena dodatnich i ujemnych cech terenowych w odniesieniu do działań własnego oddziału jak i możliwości reakcji ze strony przeciwnika,

- obserwowanie przedpola na szczecblu plutonu i kompanii w zasięgu ognia bliskiego oraz zjawisk zachodzących w czasie boju,

- spostrzeganie celów,

- wskazywanie i określanie zauważonych celów,

- umiejętność wnioskowania.

Ad b/ - Zaznajomienie z budową i typami płatowców oraz ze znakami przynależności państwowej,

- wypatrywanie i rozpoznawanie płatowców oraz kierunku ich lotów,

- sposoby porozumiewania się z lotnikiem oraz obowiązki piechoty w stosunku do żądań własnego lotnika,

- sygnały alarmu lotniczego.

Ad c/ - Zaznajomienie z budową, uzbrojeniem, szybkością posuwania się w terenie, z możliwościami pokonywania przeszkód terenowych, ze zdolnością niszczenia zapór sztucznych oraz z szykami i sposobami działania broni pancernych,

- sygnały alarmu przeciwpancernego.

Ad d/ - Pokaz i pogadanka o środkach łączności pułku oraz o obowiązkach strzelców w utrzymaniu tych środków w stanie nienaruszalności i dobrego działania.

Wskazówki szczegółowe.

Szkolenie prowadzić w ścisłym związku z ćwiczeniami bojowymi.

Ćwiczenia dostrzegania prowadzić również przy okazji marszu na plac ćwiczeń itp.

W oddzielnych ćwiczeniach przeprowadzić pokazy zjawisk głosowych przy strzelaniu oraz naukę wskazywania celów przy pomocy lornetki, palców, linijki mierniczej itp.

Nauczyć znaków i sygnałów regulaminowych.

Cel.

39.
Szkolenie w
obronie prze-
ciwgazowej.

a/ Zaznajomić z ogólnymi wiadomościami o walce chemicznej, o gazach i dymach bojowych, oraz z maską przeciwgazową i jej użyciem,

b/ szkolić w używaniu maski przeciwgazowej i innych środków podręcznych w różnych warunkach oraz wykonywanie w niej wszelkich czynności, np. strzelania, rzucania granatów itp.,

c/ zaznajomić z zasadami obrony zbiorowej i z pierwszą pomocy zagazowanym,

d/ zaznajomić z pracą patrolu przeciwgazowego przy odkażaniu /plam, przedmiotów/,

e/ nauczyć reguł zachowania się strzelca i całego zespołu wobec gazów we wszelkich warunkach pracy bojowej.

Zakres i wskazówki szczegółowe.

Jak w rozdziale 4 i załączniku Nr 1 "Regulaminu Obrony Przeciwigazowej".

40.
Wychowanie
fizyczne.

Cel.

a/ Podnieść sprawność osobistą i wzmocnić stan fizyczny uczniów,

b/ zaprawić uczniów do pokonywania przeszkód spotykanych w terenie /o ile warunki pozwalają włącznie z pływaniem/.

Zakres i wskazówki szczegółowe.

Wychowanie fizyczne oprzeć na "Instrukcji Wychowania Fizycznego" oraz na zał.6 "Wtycznych wychowania fizycznego kadry 0.3-1931".

Ponadto prowadzić ćwiczenia na torze przeszkód.

41.
Żołnierska wiedza państwowa.

Cel.

Pogłębić u uczniów jako u przyszłych oficerów rezerwy ideologię żołnierza-obywatela.

Zakres.

- Misja dziejowa Polski,
- położenie Polski pod względem geograficznym, politycznym i gospodarczym,
- sąsiedzi i ich stosunek do Polski z uwzględnieniem okresu z lat ostatnich,
- rola Wodza i armii w zagadnieniu obrony Polski.

Wskazówki szczegółowe.

Jako materiał pomocniczy wykorzystać wykłady Wojskowego Instytutu Naukowo-Oświatowego.

Wszystkie wykłady powinny stać na wysokim poziomie. Na prelegentów wyznaczać oficerów starszych, doświadczonych o odpowiednim uzdolnieniu. W zależności od warunków lokalnych pożądane jest również zapraszanie do wygłaszania pewnych wykładów kompetentne osoby cywilne.

Szczegółowy program wykładów ustala dowódca piechoty dywizyjnej.

Ponadto wszyscy uczniowie powinni obowiązkowo zaznajomić się z historią pułku do którego otrzymają po kursie przydział. W tym celu należy im dostarczyć skrótów tych historyj.

42. Higiena.

Cel.

Dać uczniom podstawowe wiadomości z dziedziny higieny wojska.

Zakres.

- Choroby zakaźne i choroby weneryczne,
- obowiązujące przepisy sanitarno-higieniczne, walka z chorobami zakaźnymi i wenerycznymi,
- higiena osobista w życiu polowym,
- higiena odżywiania w polu; kontrola i przechowywanie produktów, zatrucia pokarmowe, przepisy dla kuchni,
- higiena wody, dostarczanie, pobieranie, cechy wody, zdolność do picia, oczyszczanie wody,
- higiena odzieży, ochrona przed odmrożeniami,
- higiena wielkich wysiłków marszowych i bytowania w polu,

- pierwsza pomoc przy zranieniach, porażeniach i zamarznięciach; ratownictwo przeciwgazowe; warunki powstawania zatruc bojowych, objawy.

Wskazówki szczegółowe.

Wykłady winien prowadzić lekarz wojskowy. Należy je utrzymać w charakterze pełnych informacji, niezbędnych oficerowi w polu jako dowódcy.

43.
Organizacja
wojska.

Cel.

Zapoznać uczniów z wojenną organizacją wojska a w szczególności oddziałów piechoty.

Zakres.

Zapoznać szczegółowo z organizacją plutonu i kompanii. Zapoznać ogólnie z organizacją innych oddziałów pułku.

Wskazówki szczegółowe.

Wykłady z organizacji wojska rozpocząć danymi ogólnymi o broniach: piechota, artyleria, kawaleria, lotnictwo, bronie pancerne, wojska techniczne. Szczegóły zamknąć na kompanii w ramach koniecznych dla dowódców plutonu. Zbyt szerokie traktowanie organizacji jest niemożliwe ze względu na jej tajność i ochronę tajemnicy wojska.

Zapiski robić jedynie za zezwoleniem prowadzącego wykłady. Mają one służyć jako pomoc naukowa do czasu opanowania pamięciowego. Po zakończeniu kursu winny być zebrane i zniszczone.

Wykraczanie poza ramy narzucone jest niedozwolone.

Grupa ciężkiej broni piechoty.

44,
Podział czasu.

L. p.	P r z e d m i o t	Procent czasu	Uwagi :
1.	Szkolenie bojowe i marsze	20	
2.	Nauka regulaminów walki piechoty	--	
3.	Szkolenie strzeleckie	25	
4.	Terenoznawstwo	5	
5.	Nauka o broni i sprzęcie	10	
6.	Musztra i władanie bronią	10	
7.	Służba wewnętrzna	5	
8.	Walka bagnetem	2	
9.	Walka granatem	2	
10.	Szkolenie pionierskie	3	
11.	Szkolenie w obserwacji i łączności	2	
12.	Szkolenie w obronie przeciwigazowej	5	
13.	Wychowanie fizyczne	6	
14.	Żołnierska wiedza państwowa	2	
15.	Higiena	1	
16.	Organizacja wojska	2	
R a z e m :		100%	

Podane liczby są orientacyjne. Pewne odchylenia są dopuszczalne według istotnych potrzeb.

45.
Szkolenie bojowe i marsze.

Cel.

a/ Dać uczniom podstawowe przygotowanie bojowe w działaniu pojedynczo i w zespole strzeleckim,

b/ nauczyć dokładnie pełnienia wszystkich funkcji pomocniczych w obsłudze ciężkiego karabina maszynowego i moździerza w walce, a czynności celownicze - w niezbędnym zakresie /zwalczanie celów bliskich/.

Zakres.

a/ Ćwiczenia dzienne.

1/ Szkolenie pojedynczego strzelca - jak dla grupy strzeleckiej.

2/ Szkolenie w zespole strzeleckim ograniczyć do zadań :

- ubezpieczenia bezpośredniego oddziałów ciężkiej broni piechoty na postoju i w marszu,

- walki na małe odległości /przy pomocy karabinka, granatu i bagnetu/ w osłonie ciężkiej broni /w marszu zbliżania, na stanowisku itd/.

3/ Szkolenie pojedynczego strzelca obsługi ciężkiego karabina maszynowego i moździerza obejmuje naukę władania bronią /ciężki karabin maszynowy, moździerz/ na stanowisku ogniowym. Ćwiczenia te mają mieć charakter techniczny a przerabiać je należy w czasie przeznaczonym na musztrę i szkolenie strzeleckie.

Zakres obejmuje czynności wszystkich członków obsługi.

4/ Szkolenie w ramach obsługi pojedynczego karabina maszynowego i moździerza ma na celu nauczanie i zgra-

nie członków obsługi w czynnościach bojowych na polu walki, przy czym w ćwiczeniach tych rolę karabinowych względnie działonowych powinni pełnić instruktorzy.

Tematy ćwiczeń :

- szyki luźne;
- ruch w ogniu artylerii i dalekim piechoty, ze sprzętem na wózkach /pokonywanie przeszkód terenowych/, ruch ze zdjętym sprzętem, uzupełnianie amunicji i wody;
- ciężki karabin maszynowy względnie moździerz w obronie-przygotowanie i przeprowadzenie obrony /w dzień i w nocy/; uwzględnić ciężki karabin maszynowy /moździerz/ działający pojedynczo w typowych warunkach obrony /na linii czat, w obronie pozycji głównej, jako karabin maszynowy przeciwszturmowy itd/;
- ciężki karabin maszynowy względnie moździerz w natarciu - uwzględnić ciężki karabin maszynowy działający pojedynczo, strzelający z celowaniem bezpośrednim;
- działanie obsługi punktu amunicyjnego plutonu karabinów maszynowych względnie plutonu moździerzy w obronie i natarciu;
- działanie pojedynczego ciężkiego karabina maszynowego względnie moździerza w oderwaniu się od przeciwnika;
- działanie pojedynczego karabina maszynowego względnie moździerza w wypadkach zaskoczenia /broń pancerna, kawaleria/.

b/ Ćwiczenia nocne.

Tematy 1-6 jak dla grupy strzeleckiej. - Ponadto zaciąganie stanowiska ciężkiego karabina maszynowego i moździerza oraz służba na stanowisku w nocy.

c/ Marsze.

Jak dla grupy strzeleckiej.

Wskazówki szczegółowe.

Przy przeprowadzaniu szkolenia bojowego -
- stosować się do wytycznych szczegółowych szkolenia bojowego kompanii karabinów maszynowych i broni towarzyszącej na I okres /Instr. Wysz. Piech. Cz. II-A/.

46.
Nauka regulaminu walki piechoty.

Zasad regulaminu walki piechoty uczyć na tle i w czasie szkolenia bojowego.

47.
Szkolenie strzeleckie.

Cel.

a/ Opanowanie w pełnym zakresie broni indywidualnej oraz czynności pomocniczych przy broni zespołowej /ciężki karabin maszynowy, moździerz/,

b/ opanowanie czynności celowniczego karabina maszynowego i moździerza w zakresie pozwalającym na zwalczanie celów bliskich.

Zakres.

Dać strzelcom :

- pełne opanowanie strzeleckie karabinka jako broni indywidualnej,

- umiejętność zwalczania z ciężkiego karabina maszynowego celów bliskich przy stosowaniu celowania bezpośredniego,

- opanowanie w pełni czynności pomocniczych /taśmowy, pomocniczy, amunicyjny/ przy strzelaniu z ciężkiego karabina maszynowego z celowaniem bezpośrednim, z zakrycia i przeciwlotniczym,

- umiejętność zwalczania z moździerza celów bliskich, przy celowaniu bezpośrednim,

- opanowanie w pełni wszystkich czynności pomocniczych przy strzelaniu z moździerza.

Naukę i strzelania prowadzić według obowiązujących instrukcyj i programów.

Rozdziału strzelania na poszczególne okresy szkolenia dokonują dowódcy piechoty dywizyjnej.

Wskazówki szczegółowe.

W pierwszych tygodniach położyć nacisk na szkolenie w strzelaniu z karabinka.

Po ogólnym zaznajomieniu z ciężką bronią, przystąpić możliwie najwcześniej do szkolenia strzeleckiego wstępnego z ciężkiego karabina maszynowego i jednocześnie z moździerza.

48. Cel.

Wiedza o broni
sprzęcie.

Dać uczniom wystarczającą znajomość broni indywidualnej i broni zespołowej oraz sprzętu kompanii karabinów maszynowych i broni towarzyszącej /bez sprzętu optycznego/ ze szczególnym zwróceniem uwagi na obchodzenie się i pielęgnację w polu.

Zakres.

- karabinek,
- ciężki karabin maszynowy i przybory,

- moździerz i przybory,
- amunicja /budowa naboju i opakowanie/,
- granaty ręczne,
- maska przeciwigazowa,
- łopatką /czekan/,
- biedka pod broń i amunicję.

Wskazówki szczegółowe.

Naukę o broni należy prowadzić w ścisłej łączności ze szkoleniem strzeleckim.

Naukę o ciężkim karabinie maszynowym i moździerzu rozpocząć jak najwcześniej, zaraz po wstępnym opanowaniu znajomości karabinka, a nawet można ją prowadzić jednocześnie. Metoda ta powinna wpłynąć dodatnio na przyspieszenie rozpoczęcia szkolenia strzeleckiego z ciężkiej broni.

Naukę o amunicji moździerza traktować szczegółowo. Przygotowanie pocisku do strzału powinni uczniowie opanować w zupełności.

Nauczyć w pełni umiejętnego obchodzenia się z bronią i ze sprzętem oraz czyszczenia i konserwacji broni we wszelkich warunkach. Zapoznać dokładnie z przyborami. Nauczyć taśmowania amunicji we wszelkich warunkach i zapoznać z organizacją pracy na punkcie amunicyjnym.

Zapoznać z budową biedki, nauczyć jej ładowania oraz zaprzęgania koni.

49.
Musztra i włada-
nie bronią.

Cel.

a/ Wyrobić u uczniów wzorową postawę, dzian-
skość, sprężystość oraz sprawność i pewność w ruchach,

b/ szkolić we władaniu ciężkim karabinem ma-
szynowym i moździerzem /zdejmowanie sprzętu, ustawianie
na stanowisku itd./ dążąc do uzyskania mechanizacji ru-
chów,

c/ nauczyć uczniów dowodzenia zespołem jedno-
licie uzbrojonym, występującym w szyku zwartym oraz po-
jedynczym karabinem maszynowym i moździerzem w szyku
zwartym i luźnym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na wy-
robienie pewności siebie przed frontem oraz na dobre wy-
dawanie komend i rozkazów.

Zakres.

- Musztra bez broni,
- musztra z karabinkiem,
- musztra zwarta zespołu jednolicie uzbrojonego,
- musztra zwarta i luźna pojedynczego karabina
maszynowego i moździerza na biedce i ze sprzętem zdjętym.

Wskazówki szczegółowe.

Jak dla uczniów grupy strzeleckiej.

50.
Inne przedmio-
ty.

W pozostałych przedmiotach, szkolić uczniów
grupy ciężkiej broni piechoty - według wytycznych jak
dla grupy strzeleckiej.

II okres.

Grupa strzelecka.

51.
Podział cza-
su.

L. p.	Pr z e d m i o t	Pro cent czasu	Uwagi :
1.	Szkolenie bojowe i marsze	33	
2.	Nauka regulaminu walki piechoty	5	
3.	Szkolenie strzeleckie	20	
4.	Terenoznawstwo	5	
5.	Nauka o broni i sprzęcie	3	
6.	Musztra i władanie bronią	5	
7.	Służba wewnętrzna	3	
8.	Walka bagnietem	2	
9.	Walka granatem	2	
10.	Szkolenie pionierskie	5	
11.	Szkolenie w obserwacji i łączności	5	
12.	Szkolenie w obronie przeciwigazowej	2	
13.	Wychowanie fizyczne	5	
14.	Żołnierska wiedza państwowa	3	
15.	Organizacja wojska	1½	
16.	Korespondencja wojskowa	½	
R a z e m :		100%	

Podane liczby są orientacyjne. Pewne odchy-
lenia są dopuszczalne według istotnych potrzeb.

52.
Szkolenie bojowe i marsze.

Pierwszy podokres.

Cel.

- a/ Nauczyć uczniów dowodzenia zespołem: strzeleckim, ręcznego karabina maszynowego i granatnika,
- b/ nauczyć dowodzenia drużyną i sekcją granatników.

Zakres.

1. Dowodzenie zespołem.

a/ Ćwiczenia dzienne :

- rozwijanie zespołów w szyki luźne i zmiany szyków,
- prowadzenie zespołów drogą i naprzecią w szykach luźnych z zachowaniem kierunku i łączności, zmiany kierunku, zatrzymywania się, zbiórki,
- prowadzenie zespołów pod obserwacją lotnika, w ogniu artylerii, w dalekim ogniu piechoty i przechodzenie miejsc zagazowanych,
- rozsypywanie zespołów w tyralierkę i nagłe zajmowanie przez zespoły stanowisk ogniowych,
- wprowadzenie do walki ogniowej ręcznego karabina maszynowego, granatnika, zespołu strzelców i zajmowanie stanowisk ogniowych,
- posuwanie się zespołów w bliskim ogniu piechoty, zajmowanie i zmiana stanowisk,
- patrol na rozpoznaniu,
- patrol na ubezpieczeniu,
- zespół w obronie,
- zespół w natarciu,
- zespół na zasadzce.

b/ Ćwiczenia nocne :

- prowadzenie zespołów drogą i naprzelaj z zachowaniem kierunku,
- rozsypywanie zespołów w tyralierkę i zajmowanie przez zespoły stanowisk ogniowych,
- patrol na rozpoznaniu,
- patrol na ubezpieczeniu,
- zespół w czasie nocnego natarcia,
- zespół na zasadzce.

2. Dowodzenie drużyną.

a/ Ćwiczenia dzienne.

Tematy ćwiczeń :

- szuki luźne drużyny i sekcji granatników;
- drużyna /sekcja granatników/ w obronie : przygotowanie i przeprowadzenie obrony,
- drużyna /sekcja granatników/ w natarciu,
- drużyna jako placówka,
- wycofanie się z walki,
- drużyna jako patrol,
- drużyna na zasadzce.

b/ Ćwiczenia nocne.

Tematy - jak w ćwiczeniach dziennych.

3. Marsze.

- Marsz 30 klm dzienno-nocny, w tym do 5 klm w masce przeciwigazowej,
- marsz 35 klm dzienno-nocny, w tym do 5 klm w masce przeciwigazowej,

Część marszu przeprowadzać w ugrupowaniu marszu ubezpieczonego z działaniem ubezpieczeń bezpośrednich, obrony przeciwlotniczej i przeciwpancernej.

Wskazówki szczegółowe.

W prowadzeniu szkolenia w zakresie dowodzenia zespołem i drużyną stosować się do wskazówek szczegółowych, podanych w "Instrukcji Wyszkożenia Piechoty Cz. III - Oddziałowe szkoły podoficerskie" na drugi podokres.

Drugi podokres.

Cel.

a/ Dać uczniom wstępne przygotowanie do dowodzenia plutonem,

b/ doskonalić w dowodzeniu drużyną i sekcją granatników.

Zakres.

1. Ćwiczenia dzienne.

- Szyki luźne,
- szpica,
- pluton jako oddział rozpoznawczy,
- obrona: przygotowanie i przeprowadzenie obrony,
- natarcie,
- wycofanie się z walki.

2. Ćwiczenia nocne.

- Patrol rozpoznawczy,
- placówka /organizacja i przeprowadzenie walki/,

- natarcie,
- wypad nocny plutonu.

3. Marsze.

Marsz 40 klm dziennie-nocny, w tym 8 klm w masce przeciwigazowej.

Część marszu przeprowadzić w ugrupowaniu marszu ubezpieczonego, z działaniem ubezpieczeń bezpośrednich, obrony przeciwlotniczej i przeciwpancernej.

Wskazówki szczegółowe.

Przygotowanie uczniów do dowodzenia plutonem winno opierać się zasadniczo na opanowaniu zasad regulaminowego bojowego działania plutonu - drogą obserwowania przez uczniów pracy bojowej dowódcy plutonu w przykładowych typowych ćwiczeniach plutonu o etacie wojennym.

Organizacja tego sposobu szkolenia winna być taka, aby zapewniała uczniom dokładną obserwację tej pracy dowódczej, począwszy od chwili otrzymania przez ćwiczącego dowódcę plutonu rozkazu bojowego dowódcy przełożonego.

W związku z tym, grupa uczniów przyglądających się winna być możliwie niewielka. Przydział uczniów na stanowiska dowódcze w ćwiczącym plutonie nie może schodzić w czasie pierwszego miesiąca szkolenia w 2 podokresie /miesiąc kwiecień/ poniżej funkcji dowódców zespołów i członków poczty, aby zapewnić w ten sposób uczniom obserwowanie pracy bojowej dowódcy plutonu narówni z uczniami nieprzydzielonymi.

Na tle prowadzonego ćwiczenia należy omawiać z uczniami sposób pracy bojowej dowódcy plutonu i utrwaląć regulaminowe zasady walki plutonu.

Aby uczniowie odnieśli z danego ćwiczenia jak największą korzyść, winni przed danym ćwiczeniem opanować teoretycznie i drogą ćwiczeń aplikacyjnych w terenie względnie na stole plastycznym odnośne postanowienia regulaminowe oraz przyswoić sobie formy rozkazodawstwa bojowego dowódcy plutonu.

Każde ćwiczenie winno wyczerpywać temat w całości a nie fragmentami. Organizując np. ćwiczenie natarcia plutonu, należy je przeprowadzić aż do szturm i wtargnięcia w pozycję obronną przeciwnika. W ten sposób uczniowie otrzymają całokształt danego działania i pracy bojowej dowódcy plutonu.

Natomiast w następnych ćwiczeniach z oddziałami na ten sam temat należy już wyznaczać zdolniejszych uczniów na faktycznych dowódców plutonu.

53.
Nauka regula-
minu walki
piechoty.

Cel.

Uwypuklenie regulaminowych zasad walki piechoty ze szczególnym uwzględnieniem działań plutonu strzeleckiego.

Zakres.

Tematy.

a/ Ogólna charakterystyka działań plutonu :

- wykorzystanie terenu,
- rodzaje i charakter działań,

- ubezpieczenie i rozpoznanie,
- ugrupowanie,
- zaskoczenie,
- ogień piechoty,
- współdziałanie z ciężką bronią piechoty i z innymi broniami.

b/ Dowodzenie na szczeblu plutonu :

- rozpoznanie,
- ubezpieczenie,
- łączność,
- obserwacja,
- poczet dowódcy.

c/ Artyleria :

- charakterystyka artylerii,
- sposób pracy artylerii,
- obowiązki piechoty w stosunku do artylerii.

d/ Lotnictwo :

- współpraca lotnika z piechotą,
- obrona przeciwlotnicza na szczeblu plutonu.

e/ Obrona przeciwgazowa :

- zasady organizacji obrony przeciwgazowej,
- obrona przeciwgazowa zbiorowa w ramach plutonu.

f/ Broń pancerna i obrona przeciwpancerna :

- rola broni pancernej w walce,
- współdziałanie broni pancernych z piechotą na szczeblu plutonu,
- obrona przeciwpancerna małych oddziałów piechoty.

g/ Pluton na rozpoznaniu.

h/ Obrona :

- przygotowanie obrony,
- prowadzenie walki,
- pluton odwodowy,
- luzowanie.

i/ Natarcie :

- rozwinięcie i ruch w ogniu dalekim,
- natarcie do chwili szturmu,
- szturm,
- walka wewnątrz ugrupowania przeciwnika,
- pościg na polu walki,
- pluton odwodowy.

j/ Ubezpieczenie postoju :

- zaciąganie czat,
- służba na czatach,
- walka.

k/ Ubezpieczenie marszu :

- szpica /ugrupowanie, posuwanie się, ubezpieczenie, łączność, zachowanie się wobec przeciwnika/.

l/ Opóźnianie ogniowe i wycofanie się z walki.

ł/ Marsz podróżny i postój podróżny.

m/ Zaopatrywanie i ewakuacja :

- przedstawić całokształt systemu zaopatrywania i ewakuacji na szczeblu batalionu /ćwiczenie na stole plastycznym/.

Wskazówki szczegółowe.

Naukę regulaminów oprzeć na nauce własnej uczniów w przeddzień danego wykładu oraz na omówieniu przez instruktorów, w czasie przeznaczonym na ten cel w programie, poszczególnych tematów ilustrowanych przykładami.

Zakres podają zasadniczo odpowiednie ustępy regulaminów piechoty Cz.I i II. Należy jednak rozszerzyć je danymi z innych regulaminów (Reg.Piech.Cz.III. kompania karabinów maszynowych - walka, Regulamin Obrony Przeciwgazowej, Instrukcja taktycznego użycia artylerii piechoty, Regulamin kwatermistrzowski Cz.III i inne/ ograniczając się zasadniczo do wiadomości, które musi posiadać dowódca plutonu w polu. Ważną jest rzeczą ilustrowanie pogadarek przykładami.

Z zakresu łączności w walce uwzględnić : sposób utrzymywania łączności z dowódcą przełożonym, z podwładnymi i z sąsiadami w różnych rodzajach działań; poczet dowódcy plutonu i jego znaczenie jako środka dowodzenia dowódcy plutonu.

Niezależnie od teoretycznego przepracowania zagadnienia z zakresu broni pancernych, należy - jeżeli warunki garnizonowe na to pozwalają - zaznajomić uczniów z tą bronią drogą pokazów, obejmujących: rodzaje broni pancernych, ich budowę, uzbrojenie i obsługiwanie, szybkość posuwania się w terenie, pokonywanie przeszkód terenowych, niszczenie zapór naturalnych i sztucznych, szyki i sposoby działania. Ponadto - jeżeli to możliwe-

- należy przerobić praktycznie współdziałanie oddziału piechoty z bronią pancerną w walce.

Nauka własna uczniów winna odbywać się poza godzinami zajęć służbowych, a wyniki mają być kontrolowane przez instruktorów w czasie wykładów.

54.
Szkolenie
strzeleckie.

Cel i zakres.

a/ Rozwinięcie osobistej sprawności strzeleckiej z karabina, z ręcznego karabina maszynowego i z granatnika; odbyć programowe strzelania.

b/ Nauka strzelania przeciwlotniczego dla zaznajomienia ze sposobem celowania i prowadzenia ognia.

c/ Nauka kierowania ogniem: zespołu strzelców, ręcznego karabina maszynowego i granatnika oraz sekcji granatników.

Wskazówki szczegółowe.

Na umiejętność kierowania ogniem należy zwrócić szczególną uwagę.

Rozpocząć od nauki o strzale i wiązce. W następnych pogadankach omówić zasady obserwacji ognia, wstrzeliwanie doboru elementów strzelania. Do dalszej nauki wykorzystać ćwiczenia i strzelania szkolno-bojowe.

55.
Terenoznaw-
stwo.

Cel.

a/ Nauczyć czytania mapy taktycznej 1:100.000 i posługiwania się nią,

b/ doskonalić umiejętność w rysowaniu szkiców i w użyciu kompasu oraz busoli.

Zakres.

- Orientowanie mapy różnymi sposobami,
- wynajdywanie na mapie swojego stanowiska przy pomocy różnych metod,
- obliczanie z mapy odległości i mierzenie kątów,
- określanie celów przy pomocy mapy,
- umiejętność posługiwania się mapą przy posuwaniu się naprzeciw z punktu widzenia ukrycia własnego ruchu,
- profilowanie,
- sporządzanie szkiców polowych na oko, a przez zdolniejszych uczniów - szkiców perspektywicznych,
- meldowanie na podstawie mapy względnie szkiców najprostszych sytuacji bojowych.

Wskazówki szczegółowe.

Naukę prowadzić zasadniczo w terenie.

Poza tym doskonalić nabyte wiadomości przy sposobności ćwiczeń bojowych oraz systemem wypracowań domowych.

56.
Nauka o broni
i sprzęcie.

Cel i zakres.

Doskonalić umiejętności nabyte w I okresie szkolenia.

Zaznajomić ze sprzętem optycznym /lornetka, peryskop/.

57.
Musztra i władanie bronią.

Cel.

a/ Nauczyć dowodzenia plutonem w szyku zwartym i luźnym, oraz doskonalić umiejętność dobrego wydawania komend i rozkazów.

b/ Dośkonalić wyszkolenie osobiste z zakresu musztry pojedynczego strzelca.

Zakres.

- Musztra zwarta i szyki luźne plutonu,
- doskonalenie wyszkolenia osobistego z I okresu.

58.
Służba wew-
nętrzna.

Cel.

a/ Rozwinąć znajomość postanowień regulaminów służby wewnętrznej w zakresie potrzebnym dowódcy plutonu w polu.

b/ Zaznajomić z rolą oficera w służbie wartowniczej i inspekcyjnej w oddziale oraz w służbie garnizonowej.

Zakres.

- Obowiązki oficera - dowódcy plutonu /troska o żołnierza, żywienie, zakwaterowanie, dbanie o dobry nastrój, przykład starszych i przełożonych/,
- tok służby wewnętrznej w plutonie w polu /w marszu, na postoju, w przerwach walki/,
- prawa przełożonego,
- ogólne zasady przepisów dyscyplinarnych i stosowanie ich w polu.

Ponadto :

- z zakresu służby wartowniczej odnośne postanowienia Regulaminu Służby Wewnętrznej Cz.VII,

- z Regulaminu służby wewnętrznej Cz.VI odnośne przepisy dotyczące: służby garnizonowej, przepisów alarmowych i przeciwpożarowych, służby bezpieczeństwa, porządku w garnizonie i przepisów meldunkowych.

Wskazówki szczegółowe.

Począwszy od I III pociągać uczniów do pełnienia służby wartowniczej w charakterze wartowników, rozprawiających, zastępców dowódców wart, a przy końcu okresu jako dowódców wart. Do służby wartowniczej przeznaczać czas z soboty na niedzielę.

59.
Walka bagnetem.

Cel.

Doskonalić sprawność we władaniu bagnetem i uczyć umiejętności przewodzenia zespołowi strzelców w walce wręcz z przeciwnikiem.

Zakres.

- Wolna walka,
- ćwiczenia szkolno-bojowe,
- ćwiczenia bojowe.

Wskazówki szczegółowe.

Położyć nacisk przede wszystkim na wyrobienie u uczniów umiejętności przewodzenia zespołowi strzelców w walce bagnetem. W tym celu przeprowadzać jak najwięcej ćwiczeń bojowych.

60.
Walka granatem.

Cel.

Doskonalić osobistą sprawność grenaderską uczniów i uczyć umiejętności przewodzenia zespołowi strzelców przy użyciu granatów.

Zakres.

- Ćwiczenia szkolno-bojowe pojedynczego strzelca i zespołu,
- rzucanie ostre L.p. 2.

Wskazówki szczegółowe.

Główny nacisk położyć na wyrobienie u uczniów umiejętności przewodzenia zespołowi strzelców walczącemu granatami.

Zapoznać z użyciem granatów przy zwalczaniu broni pancernych.

61.
Szkolenie pionierskie.

Cel.

- a/ Nauczyć organizacji pracy oraz kierowania nią przy budowie umocnień i maskowaniu w ramach plutonu,
- b/ zapoznać z najprostszymi sposobami wykonywania niszczeń i przepraw.

Zakres.

- Organizacja pracy pionierskiej na odcinku plutonu,
- kierowanie budową lekkich schronów,
- kierowanie budową płotu kolczastego,
- organizacja przepraw małych oddziałów piechoty z pomocą środków improwizowanych jak puchówki, łodzie rybackie, kładki itp.,
- budowa improwizowanych przeszkód przeciwpancernych,
- materiały wybuchowe i środki zapalające /obchodzenie się, przechowywanie, użycie, łączenie lontu i spłonek z ładunkami, przygotowywanie ładunków wydłużonych, niszczenie przeszkód z drutu kolczastego/.

Wskazówki szczegółowe.

Należy zwrócić szczególną uwagę na umiejętność kalkulacji i sporządzania planu robót na podstawie stanu

liczbowego własnego oddziału, przydzielonych innych sił roboczych, oddanego do dyspozycji materiału, oraz czasu pozostawionego na wykonanie prac.

62.
Szkolenie w
obserwacji
i łączności.

Cel.

Nauczyć pracy bojowej podoficera - obserwatora piechoty na szczeblu plutonu i kompanii w obserwacji naziemnej i powietrznej w różnych rodzajach walki.

Zakres.

- Zapoznać z organizacją jednostek piechoty /drużyna, pluton, kompania - ich skład, uzbrojenie itd/ wojsk państw sąsiednich, z sylwetami poszczególnych żołnierzy i sprzętu /czołgi, samoloty itp./,

- zapoznać z organizacją i działaniem obserwacji na szczeblu plutonu i kompanii w różnych rodzajach działań,

- zapoznać ze sprzętem optycznym przewidzianym dla obserwatorów i z jego użyciem w walce do obserwacji i pomiarów /lornetka, peryskop/,

- nauczyć mierzenia kątów przy pomocy lornetki i środków pomocniczych,

- nauczyć oceny odległości do 1.500 m,

- nauczyć posługiwania się telefonem,

- szkolić w zakresie umiejętności wypatrywaczy przeciwlotniczych i obserwacji przeciwpancernej,

- zapoznać z pracą bojową obserwatora na szczeblu plutonu i kompanii :

- praca obserwatora /wypatrywacza/ na postoju, w marszu ubezpieczonym i przy rozwijaniu się do walki,
- wybór, zajęcie i urządzenie stanowiska obserwacyjnego w obronie i w natarciu,
- działanie obserwatora /wypatrywacza/ w obronie i w natarciu /orientacja w terenie wskazanym do obserwacji i w położeniu własnych oddziałów, ocena dodatnich i ujemnych cech terenowych w odniesieniu do działań własnego oddziału jak i możliwości reakcji ze strony przeciwnika, wyszukiwanie celów, przekazywanie wiadomości, współpraca z drugim obserwatorem lub obserwatorem pomocniczym oraz z resztą pocztu dowódcy, prowadzenie dziennika obserwacji, rysowanie szkiców, przesunięcie posterunku obserwacyjnego/.

Wskazówki szczegółowe.

Przy pomocy pokazu na stole plastycznym przedstawić całokształt organizacji i działania obserwacji w batalionie w czasie obrony i natarcia ze szczególnym uwzględnieniem plutonu i kompanii.

Znajomość sprzętu optycznego ograniczyć do niezbędnych ram, natomiast nauczyć dokładnie sposobu obchodzenia się z nim i zaznajomić ze sposobem konserwacji.

W zakresie pracy bojowej wypatrywacza powietrza wystarcza znajomość sylwet własnych samolotów. O ile możliwości zapoznać jednak uczniów z sylwetami samolotów wojsk państw sąsiednich.

W czasie ćwiczeń wymagać stale bojowego zachowania się obserwatora, dając mu możliwość działania z różnych stanowisk /dachy, drzewa itp./.

63.
Szkolenie w
obronie prze-
ciwgazowej.

Cel.

Zaznajomić ze sposobami stosowania obrony przeciwgazowej zbiorowej w małych oddziałach piechoty.

Zakres.

- go, - Rodzaje sprzętu alarmowego i zastosowania
- znajomość użycia środków będących w dyspozycji plutonu do odkażania z gazów parzących,
- ogólna znajomość chemicznych środków bojowych i napadów chemicznych,
- znajomość organizowania obrony przeciwgazowej przy pomocy sprzętu posiadanego przez małe oddziały piechoty,
- zachowanie się przed, w czasie i po napadzie chemicznym, obowiązki dowódcy plutonu,
- udzielanie pierwszej pomocy zagazowanym.

64.
Wychowanie
fizyczne.

Cel.

Rozwijać osobistą sprawność fizyczną uczniów.

Zakres.

Według zał.Nr 6 do Wytycznych wychowania fizycznego kadry O.3-1931.

Z przypadającej ilości godzin połowę czasu przeznaczyć na gimnastykę a drugą połowę na gry sportowe i ewentualnie narciarstwo.

Wskazówki szczegółowe.

Lekcje winni prowadzić uczniowie pod nadzorem podoficerów - instruktorów, przy czym należy dążyć, by wszyscy uczniowie kolejno lekcje prowadzili.

W tym celu należy przygotowywać uczniów, wyznaczonych do prowadzenia lekcji na dany tydzień, na specjalnych odprawach prowadzonych przez oficera - instruktora wychowania fizycznego. Na odprawach tych winni być obecni również podoficerowie - instruktorzy.

Pod koniec II okresu przeprowadzić próbę sprawności fizycznej i badanie lekarskie. Wszyscy uczniowie winni dążyć do uzyskania Państwowej Odznaki Sportowej.

65.
Żołnierska
wiedza pań-
stwowa.

Cel.

Jak na I okres szkolenia.

Zakres.

Historia walk o odrodzenie Rzeczypospolitej i odbudowa jej mocarstwowego stanowiska, ze szczególnym uwzględnieniem okresu wojny polsko-rosyjskiej w 1920r.

- Czasy przed wojną światową,
- wojna światowa,
- wojna polsko-rosyjska 1920r.,
- rozbudowa mocarstwowa Polski,
- rozwój armii,
- rola Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego i armii narodowej.

Wskazówki szczegółowe.

Jak na I okres szkolenia.

66.
Organizacja
wojska.

Cel.

Jak w I okresie.

Zakres.

- Batalion piechoty,
- bateria artylerii,
- szwadron kawalerii,
- rodzaje broni pancernych,
- organizacja przysposobienia wojskowego,
- organizacja kompanii wojsk niemieckich i

sowieckich.

Wskazówki szczegółowe.

Jak na I okres szkolenia.

67.
Koresponden-
cja wojskowa.

Cel i zakres.

Nauczyć i podać wskazówki do pisania meldunku, prośby, raportu, sprawozdania, zawiadomienia, pism prywatno-służbowych i sposobu adresowania.

Zaznajomić ze sposobami ochrony korespondencji przed szpiegostwem.

Grupa ciężkiej broni piechoty.

68.
Podział cza-
su.

L. p.	P r z e d m i o t	Procent czasu	Uwagi:
1.	Szkolenie bojowe i marsze	25	
2.	Regulamin walki piechoty	5	
3.	Szkolenie strzeleckie	25	
4.	Terenoznawstwo	5	
5.	Nauka o broni i sprzęcie	5	
6.	Musztra i władanie bronią	5	
7.	Służba wewnętrzna	3	
8.	Walka bagnetem	1	
9.	Walka granatem	2	
10.	Szkolenie pionierskie	5	
11.	Szkolenie w obserwacji i łączności	7	
12.	Szkolenie w obronie przeciwgazowej	2	
13.	Wychowanie fizyczne	5	
14.	Żołnierska wiedza państwowa	3	
15.	Organizacja wojska	1½	
16.	Korespondencja wojskowa	½	
R a z e m :		100%	

Podane liczby są orientacyjne. Pewne odchy-
lenia są dopuszczalne według istotnych potrzeb.

69.
Szkolenie bo-
jowe i marsze.

Pierwszy podokres.

Cel.

Nauczyć uczniów dowodzenia pojedynczym ciężkim karabinem maszynowym i działonem moździerz w różnych rodzajach działań bojowych.

Zakres.

Tematy ćwiczeń :

- posuwanie się ciężkiego karabina maszynowego /moździerza/ ze sprzętem na wózkach z zachowaniem kierunku, łączności z dowódcą plutonu i innymi ciężkimi karabinami maszynowymi /moździerzami/, zmiany kierunku, zatrzymywanie się, pokonywanie przeszkód terenowych,

- posuwanie się ciężkiego karabina maszynowego /moździerza/ ze sprzętem na wózkach w ogniu samolotów, w obrębie obserwacji artylerii, przekraczanie miejsc zagazowanych,

- posuwanie się ciężkiego karabina maszynowego /moździerza/ w ogniu artylerii, zdejmowanie sprzętu, poruszanie się z przenoszonym sprzętem w ogniu artylerii i w dalekim ogniu piechoty,

- posuwanie się ze sprzętem na wózkach i nagłe zdjęcie sprzętu w razie zaškoczenia, szybkie rozwinięcie się, ruch w szyku luźnym; szybkie zdjęcie sprzętu i zajęcie stanowiska do natychmiastowego rozpoczęcia ognia,

- wprowadzenie do walki ogniowej ciężkiego karabina maszynowego /moździerza/, zajęcie i zmiana stanowiska,

- posuwanie się w sztykach luznych w bliskim ogniu piechoty, zajęcie i zmiana stanowiska,

- zajęcie stanowiska na punkt amunicyjny ciężkich karabinów maszynowych i moździerzy, organizacja pracy na punkcie amunicyjnym i przy dostarczaniu amunicji na stanowiska ogniowe, zmiana punktu amunicyjnego,

- ciężki karabin maszynowy /moździerz/ w obronie /w dzień i w nocy/, przygotowanie i przeprowadzenie obrony,

- przygotowanie i przeprowadzenie obrony przez ciężki karabin maszynowy przeciwsturmowy,

- ciężki karabin maszynowy /moździerz/ jako przydzielony w natarciu /z podstawy wyjściowej i z ruchu/ do chwili szturm i wewnątrz pozycji obronnej przeciwnika,

- ciężki karabin maszynowy /moździerz/ działający w ramach plutonu karabinów maszynowych /moździerzy/ wsparcia batalionu,

- zajęcie stanowiska w ramach plutonu ciężkich karabinów maszynowych do obrony przeciwlotniczej czynnej, obiektów stałych oraz oddziałów na postoju, w marszu i w walce, służba obserwacyjno-alarmowa na stanowiskach, walka ogniowa, zmiana stanowisk w marszu,

- oderwanie się ciężkiego karabina maszynowego /moździerza/ od przeciwnika w dzień i w nocy,

- ciężki karabin maszynowy przydzielony do placówki, zajęcie stanowiska, służba na placówce w dzień i w nocy, walka, wycofanie się,

- opóźnianie ogniowe: zajęcie stanowiska przez ciężki karabin maszynowy /moździerz/ działający w ramach plutonu karabinów maszynowych /moździerzy/ do opóźniania ogniowego, walka ogniowa, poderwanie się do przeciwnika, wycofanie się.

Wskazówki szczegółowe.

Wykorzystywać każdą sposobność dającą możliwość współdziałania z oddziałami strzeleckimi. W razie nie-
możności - należy oddziały własne i przeciwnika pozorować.

W każdym ćwiczeniu uwzględniać uzupełnianie amunicji, pozorując punkty amunicyjne wyższego szczebla.

Marsze odbywać łącznie z grupą strzelecką.

Drugi podokres.

Cel.

a/ Dać uczniom wstępne przygotowanie do dowodzenia plutonem karabinów maszynowych i plutonem moździerzy,

b/ doskonalić w dowodzeniu pojedynczym karabinem maszynowym i działonem moździerzy.

Zakres.

Tematy ćwiczeń :

1/ pluton karabinów maszynowych /moździerzy/ w obro-
nie /w dzień i w nocy/ :

- przygotowanie i przeprowadzenie obrony przez pluton karabinów maszynowych /moździerzy/ na pozycji głównego oporu oraz na umocnionych stanowiskach odwodów,

2/ pluton karabinów maszynowych /moździerzy/ w natarciu :

- pluton karabinów maszynowych /moździerzy/ w natarciu z podstawy wyjściowej, zajętej w dzień i w nocy, na przeciwnika w obronie,

- pluton karabinów maszynowych przydzielony do kompanii strzeleckiej nacierającej z ruchu,

- pluton karabinów maszynowych przydzielony do kompanii strzeleckiej :

 - a/ w natarciu do chwili szturmu włącznie,

 - b/ w natarciu wewnątrz pozycji obronnej przeciwnika,

- pluton karabinów maszynowych /moździerzy/ działający jako pluton wsparcia batalionu,

3/ zajęcie stanowisk przez pluton karabinów maszynowych do obrony przeciwlotniczej czynnej, obiektów stałych, oddziałów na postoju, w marszu i w walce, służba obserwacyjno-alarmowa na stanowiskach, walka ogniowa, zmiana stanowisk w marszu,

4/ oderwanie się plutonu karabinów maszynowych /moździerzy/ od przeciwnika w dzień i w nocy,

5/ pluton karabinów maszynowych przydzielony do czaty, zajęcie stanowisk, służba na czatach w dzień i w nocy, walka, wycofanie się,

6/ opóźnianie: zajęcie stanowisk przez pluton karabinów maszynowych /moździerzy/ do opóźniania ogniowego, walka ogniowa, oderwanie się od przeciwnika, odwrót.

Wskazówki szczegółowe.

Jak dla grupy strzeleckiej przy szkoleniu bojowym w drugim podokresie.

Marsze odbywać łącznie z grupą strzelecką.

70.
Nauka regulaminu walki piechoty.

Cel i zakres.

Jak dla grupy strzeleckiej z tym, że w ramach tematów należy omawiać działanie plutonów ciężkiej broni piechoty we współdziałaniu z oddziałami strzeleckimi.

71.
Szkolenie strzeleckie.

Pierwszy podokres.

Cel.

a/ Uzupełnić wyszkolenie uczniów w zakresie celowniczego.

b/ Nauczyć uczniów samodzielnego kierowania ogniem pojedynczego karabina maszynowego oraz pojedynczego moździerza z celowaniem bezpośrednim i z ukrycia,

c/ Nauczyć kierowania wiązką ciężkiego karabina maszynowego oraz innych czynności pomocniczych /zastępcy dowódcy plutonu, obserwatora, gonca/ na stanowisku przy strzelaniach plutonem z ukrycia.

d/ Podtrzymać osobistą sprawność strzelecką z karabinka.

e/ Nauczyć zwalczania samolotów.

Zakres i wskazówki szczegółowe.

Jak w Instrukcji Wyszkożenia Piechoty Cz.III. "Oddziałowe szkoły podoficerskie" na pierwszy i drugi podokres szkolenia kompanii szkolnej karabinów maszynowych i broni towarzyszącej.

Strzelania przeprowadzać według obowiązujących programów.

Drugi podokres.

Cel.

Nauczyć uczniów samodzielnego kierowania strzelaniem plutonu karabinów maszynowych /moździerzy/ z celowaniem bezpośrednim i z ukrycia, oraz strzelaniem przeciwlotniczym karabinów maszynowych.

Zakres.

Szkolenie obejmuje pracę zastępcy dowódcy plutonu i dowódcy plutonu karabinów maszynowych /moździerzy/ w zakresie opanowania umiejętności przygotowania i kierowania strzelaniem bezpośrednim i z ukrycia na stanowisku ogniowym i na punkcie obserwacyjnym oraz przygotowanie i kierowanie strzelaniem przeciwlotniczym.

W tym celu uczniowie winni opanować wszystkie metody strzelania z celowaniem bezpośrednim i z ukrycia /z celowaniem pośrednim/ z ciężkich karabinów maszynowych i moździerzy, przewidziane odpowiednimi instrukcjami strzeleckimi.

Strzelania przeprowadzać według obowiązujących programów strzelań.

Wskazówki szczegółowe.

Strzelania z ukrycia do celów obserwowanych będą w przyszłej wojnie zjawiskiem tak częstym jak strzelania bezpośrednie. Dlatego też temu działowi szkolenia dowódców plutonów karabinów maszynowych /moździerzy/

należy poświęcić dużą uwagę i przeprowadzać praktyczne wykonanie ognia plutonu.

72.
Nauka o bro-
ni i sprzę-
cie.

Cel i zakres.

a/ Doskonalenie umiejętności nabytych w
I okresie szkolenia.

b/ Opanowanie w wystarczającym zakresie zna-
jomości i umiejętności posługiwania się sprzętem optycz-
nym kompanii karabinów maszynowych i broni towarzyszą-
cej ze zwróceniem uwagi na pielęgnację tego sprzętu w
warunkach garnizonowych i polowych.

73.
Musztra i wła-
danie bronią.

Cel.

a/ Nauczyć uczniów dowodzenia plutonem cięż-
kiej broni w szyku zwartym i luźnym.

b/ doskonalic umiejętność dobrego wydawania
komend i rozkazów,

c/ doskonalic wyszkolenie osobiste z zakresu
musztry pojedynczego strzelca.

Zakres.

- Musztra zwarta i szyki luźne plutonu kara-
binów maszynowych oraz pluton moździerzy,

- doskonalenie wyszkolenia osobistego z
I okresu.

74.
Szkolenie w
obserwacji
i łączności.

Cel, zakres i wskazówki szczegółowe jak dla ucz-
niów grupy strzeleckiej.

Ponadto :

a/ Ocenę odległości rozszerzyć do 2.000 m.

b/ W znajomości sprzętu optycznego uwzględnić dalmierz i kątomierz-busolę. Każdy uczeń winien rozumieć się na użyciu dalmierza. W tym celu należy ze wszystkimi uczniami przerobić po kilkanaście pomiarów i ćwiczeń regulowania dalmierza na wysokość i odległość. Natomiast znajomość użycia kątomierza-busoli winni uczniowie opanować w zupełności. Zaznajomienie ze sprzętem optycznym i konserwacją prowadzić w ramach czasu przeznaczonego na naukę o broni i sprzęcie.

75.
Inne przed-
mioty.

W pozostałych przedmiotach szkolić uczniów według wytycznych dla grupy strzeleckiej.

III okres.

76.
Cel szkole-
nia.

Wyrobić uczniów na bojowych dowódców plutonu strzeleckiego względnie plutonu karabinów maszynowych lub plutonu moździerzy, a część uczniów grupy ciężkiej broni piechoty przygotować do dowodzenia plutonem armatek.

Zasadniczym działem szkolenia uczniów w III okresie ma być szkolenie bojowe. Ponadto należy dać uczniom pełną możliwość dowodzenia plutonem również poza ćwiczeniami w służbie wewnętrznej, z pełnym zakresem odpowiedzialności.

77.
Szkolenie
bojowe.

Grupa strzelecka.

Cel.

Uczyć praktycznego stosowania umiejętności nabytych w II okresie szkolenia przez samodzielne dowodzenie plutonem strzeleckim ewentualnie wzmocnionym ciężką bronią piechoty.

Zakres.

Tematy ćwiczeń.

a/ Ćwiczenia dzienne :

- pluton na rozpoznaniu,
- pluton w obronie,
- pluton w natarciu,
- pluton jako szpica,
- pluton jako placówka.

b/ Ćwiczenia nocne :

- pluton jako placówka,
- pluton na rozpoznaniu,
- pluton na wypadzie.

Wskazówki szczegółowe.

Plan szkolenia należy tak opracować, aby wszyscy uczniowie kolejno dowodzili plutonem. Wszystkie funkcje podoficerskie w plutonie winny być obsadzone przez uczniów.

Dążyć do uzyskania w ćwiczeniach jak najwięcej realizmu. W związku z tym należy wykluczyć pozorowanie takich czynności dowódców i strzelców, które mogą być w ćwiczeniu wykonane /rzeczywiste okopywanie się, faktyczna budowa i rozbudowa umocnień, dostarczanie do stanowisk amunicji, żywności itp./.

Najmniej raz na tydzień prowadzić ćwiczenie o długości trwania 12 godzin, raz na 2 tygodnie - o długości trwania 24 godzin.

Ćwiczenia organizować zasadniczo w ramach kompanii wzmocnionej plutonem ciężkiej broni piechoty. Wskazane jest organizowanie części ćwiczeń w ramach batalionu. Tylko niektóre ćwiczenia /np. rozpoznanie, szpica/ - prowadzić w ramach plutonu.

Organizować często ćwiczenia nocne.

72.
Służba ofice-
ra.

Zapoznać uczniów ogólnie z ustawą o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów, zwłaszcza w odniesieniu do oficerów rezerwy, statutem oficerskich sądów

honorowych, obowiązkami oficerów rezerwy w chwili mobilizacji i z ustawą o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

79.
Służba informacyjna.

Zapoznać uczniów ze źródłami, z jakich mogą być zdobywane wiadomości o przeciwniku i ze sposobami chronienia tajemnic własnych oraz przeciwdziałania szpiegostwu.

Zakres określa Instrukcja L.1866/Tj.B.Og.Org. z dnia 20 III 1934 r.

80.
Wykłady informacyjne.

Cel.

Rozszerzyć i pogłębić zakres wiadomości oraz wzbudzić zainteresowanie do problemów nowoczesnej piechoty, a przez to dać podstawę i pobudkę do dalszego samokształcenia się.

Tematy.

- Zagadnienie walki piechoty z lotnictwem,
- zagadnienie " " z bronią pancerną,
- zagadnienie " " z bronią chemiczną,
- zagadnienie motoryzacji piechoty.

Wykłady na powyższe itp. tematy prowadzić w czasie wolnym od zajęć. Winny one być stosownie przygotowane. Jako materiał mogą służyć opracowania Departamentu Piechoty M.S.Wojsk. rozesłane pułkom.

Grupa ciężkiej broni piechoty.

A. Szkolenie dowódców plutonu karabinów
maszynowych.

81.
Szkolenie
bojowe.

Cel.

Uczyć praktycznego stosowania umiejętności
nabytych w II okresie szkolenia, przez samodzielne do-
wodzenie plutonem karabinów maszynowych w różnych ro-
dzajach działań.

Zakres.

Tematy ćwiczeń.

a/ Ćwiczenia dzienne :

- pluton na odcinku obronnym kompanii,
- pluton przydzielony do kompanii wykonującej na-
tarcie,
- pluton wsparcia baonu,
- pluton w opóźnianiu ogniowym,
- pluton przydzielony do czaty głównej.

b/ Ćwiczenia nocne :

- pluton na odcinku obronnym kompanii,
- pluton wsparcia baonu,
- pluton przydzielony do kompanii wykonującej na-
tarcie,
- pluton przydzielony do czaty głównej.

Wskazówki szczegółowe.

Jak dla grupy strzeleckiej.

82.
Szkolenie
strzeleckie.

Cel i zakres.

Rozwinać umiejętność kierowania strzelaniem plutonu, szczególnie z ukrycia, z pomocą ćwiczeń strzeleckich i programowych strzelań ostrych szkolno-bojowych.

Wskazówki szczegółowe.

Na ćwiczenia i strzelania ostre należy przeznaczyć około 20% ogólnego czasu, ograniczając nawet udział plutonów karabinów maszynowych w ćwiczeniach bojowych, zależnie jednak od ich tematów. Ćwiczenia kierowania strzelaniem plutonu przyniosą dużą korzyść, jeżeli będą częste i prowadzone w różnym terenie.

Przerobić kilka ćwiczeń z zakresu obrony przeciwlotniczej czynnej z pomocą jednostek ciężkich karabinów maszynowych, wykorzystując marsze i postoje.

83.
Inne przedmio-
ty.

Jak dla grupy strzeleckiej.

B. Szkolenie dowódców plutonu moździerzy.

84.
Szkolenie
bojowe.

Cel.

Uczyć praktycznego stosowania umiejętności nabytych w II okresie szkolenia przez samodzielne dowodzenie plutonem moździerzy w różnych rodzajach działań.

Zakres.

Tematy ćwiczeń.

a/ Ćwiczenia dzienne :

- obrona,
- natarcie,
- opóźnianie ogniowe.

b/ Ćwiczenia nocne :

- obrona,
- natarcie.

Wskazówki szczegółowe.

Jak dla grupy strzeleckiej.

85.
Szkolenie
strzeleckie.

Jak dla szkolonych w zakresie plutonu karabinów maszynowych.

86.
Inne przed-
mioty.

Jak dla grupy strzeleckiej.

C. Szkolenie dowódców plutonu armatek.

87. .
Organizacja
szkolenia.

Szkolenie prowadzi się na osobnym kursie.

Przez pierwsze 5 tygodni odbywa się ono zasadniczo w garnizonie przy plutonie armatek jednego z pułków piechoty, a przez końcowe 3 tygodnie - w obozie.

Całokształt szkolenia dzieli się na :

- 1/ szkolenie w zakresie czymośći członków obsługi działonu armatek /2 tygodnie/,
- 2/ szkolenie działonowego armatek /3 tygodnie/,
- 3/ nauka dowodzenia plutonem armatek /3 tygodnie/.

Kierownikiem szkolenia tak w garnizonie jak i w obozie winien być dowódca plutonu armatek tego pułku piechoty, przy którym kurs jest organizowany.

W związku z tym na ostatnie 3 tygodnie szkolenia uczniów w obozie należy zwiększyć skład batalionu manewrowego o jednego oficera-instruktora /dowódcę plutonu armatek/ i o 3 armatki z obsługą /bez podoficerów/ z zaprzęgiem i woźnicami.

88.
Podział cza-
su.

L. p.	P r z e d m i o t	Procent czasu	Uwagi :
1.	Szkolenie bojowe	25	
2.	Szkolenie strzeleckie	25	
3.	Nauka o broni i sprzęcie	20	
4.	Musztra i władanie bronią	20	
5.	Szkolenie pionierskie	5	
6.	Inne przedmioty	5	
R a z e m :		100%	

Podane liczby są orientacyjne. Pewne odchylenia są dopuszczalne według istotnych potrzeb.

89.
Szkolenie
bojowe.

1. Szkolenie w czynnościach członków obsługi.

Cel.

Zaznajomić uczniów z regulaminowym wykonywaniem czynności bojowych w ramach działonu na polu walki.

Zakres.

Tematy ćwiczeń :

- poruszanie się działonu w trudnych warunkach terenowych /naprzelaj/, pokonywanie przeszkód terenowych,
- poruszanie się działonu w ogniu samolotów, artylerii i w dalekim ogniu piechoty, przekraczanie miejsc zagazowanych,
- poruszanie się działonu w szykach luźnych w bliskim ogniu piechoty,
- wprowadzenie działonu do walki, wybór, zajęcie, przysposobienie i zmiana stanowiska,

- nagłe zajęcie stanowiska w różnych sytuacjach do natychmiastowego rozpoczęcia ognia, w wypadku zaskoczenia przez broń pancerną przeciwnika,

- zajęcie stanowiska na punkt amunicyjny działonu i plutonu, organizacja pracy na punkcie i dostarczanie amunicji na stanowisko ogniowe, zmiana punktu amunicyjnego.

Ćwiczenia te, jakkolwiek mają charakter szkolno-bojowy, winny być oparte na najprostszych założeniach.

Wskazówki szczegółowe.

Przy szkoleniu w czynnościach bojowych w ramach działonu kłaść szczególny nacisk na szybkie i sprawne a równocześnie skryte zajmowanie stanowiska, maskowanie, przygotowanie do obrony przeciwpancernej z bliska i obrony bezpośredniej przed piechotą względnie kawalerią przeciwnika, szybkie przygotowanie do strzelania, prowadzenie walki ogniowej, opuszczanie i zmianę stanowiska, szybkie odprzodkowanie i zajęcie stanowiska do natychmiastowego rozpoczęcia ognia w razie zaskoczenia przez broń pancerną przeciwnika.

2. Szkolenie działonowego.

Cel.

Wpoić uczniom zasady działania armatki w walce i nauczyć dowodzenia działonem w różnych rodzajach działań bojowych.

Zakres.

Obejmuje naukę dowodzenia działonem działającym samodzielnie oraz w ramach plutonu armatek przy współpracy z oddziałami strzeleckimi.

Tematy ćwiczeń :

- a/ działanie działonu w obronie,
- b/ " " w natarciu,
- c/ " " w marszu ubezpieczonym,
- d/ " " na postoju ubezpieczonym,
- e/ " " w czasie wycofywania się z walki.

Wykłady :

- a/ Stan dzisiejszy broni pancernej w państwach ościemnych oraz zasady jej użycia i możliwości działania.
- b/ Środki obrony przeciwpancernej.
- c/ Organizacja obrony przeciwpancernej na szczeblu batalionu i pułku piechoty.

Wskazówki szczegółowe.

Przy nauce dowodzenia działonem kłaść nacisk na znajomość obowiązków działonowego ^{we} wszystkich rodzajach działań bojowych.

Specjalną uwagę zwrócić na umiejętność wyboru odpowiednich stanowisk ogniowych, zaciąganie i zmianę stanowisk, organizację obserwacji i obrony bezpośredniej stanowiska, kierownictwo ogniem, współpracę z oddziałami strzeleckimi, rozkazodawstwo.

Na tle przerabianych ćwiczeń bojowych szkolić w odpowiednim wyborze stanowiska dla przodka i w dysponowaniu nim oraz w uzupełnianiu amunicji w czasie walki.

Ze względu na warunki użycia i działania armatek - wyrobić u szkolonych samodzielność i inicjatywę, opanowanie nerwowe w walce z bronią pancerną i wiarę we własną broń przeciwpancerną.

Wykorzystywać każdą okoliczność dającą możliwość szkolenia współdziałania z oddziałami strzeleckimi. W razie braku tych możliwości - należy oddziały własne i przeciwnika pozorować. Broń pancerną pozorować przy pomocy modeli.

3. Nauka dowodzenia plutonem.

Cel.

Wpoić uczniom zasady działania plutonu armatek w walce i przygotować ich do dowodzenia plutonem armatek w różnych rodzajach działań bojowych.

Zakres.

Tematy ćwiczeń.

a/ Obrona przeciwpancerna batalionu w obronie:
rozpoznanie i ocena terenu z punktu widzenia możliwości działania broni pancernych przeciwnika, wybór stanowisk, umocnienie, maskowanie, organizacja obserwacji i alarmowania plutonu, zmiana stanowisk.

b/ Obrona przeciwpancerna batalionu w natarciu z podstawy wyjściowej: ocena terenu z punktu widzenia możliwości działania broni pancernych przeciwnika, wybór stanowisk, stanowisko wyczekiwania, organizacja obserwacji, przygotowanie stanowisk przed ich zajęciem, zajęcie i zmiana stanowisk.

c/ Obrona przeciwpancerna batalionu w natarciu ze szczegółowym rozpatrzeniem pracy armatek podczas natarcia i po zajęciu nakazanego przedmiotu.

d/ Obrona przeciwpancerna batalionu w marszu ubezpieczonym: ocena terenu i rozpoznanie z punktu widzenia obrony przeciwpancernej, organizacja obserwacji i alarmowania, przesłonięcie ruchu piechoty przy dużym zagrożeniu broni pancernej, sposób posuwania się, napad broni pancernej, szybkie zajęcie stanowiska, obrona przeciwpancerna w chwili rozwinięcia się batalionu do natarcia.

e/ Obrona przeciwpancerna na postoju.

f/ Obrona przeciwpancerna w opóźnianiu ogniowym w ramach batalionu.

Wskazówki szczegółowe.

Każde ćwiczenie z oddziałem poprzedzić o ile możliwe odpowiednim ćwiczeniem aplikacyjnym.

Wykorzystać ćwiczenia oddziałów strzeleckich dla wspólnego szkolenia.

90.
Szkolenie
strzeleckie.

Cel.

a/ Zaznajomić z czynnościami w strzelaniu do broni pancernych w granicach skutecznego działania armatki - we wszelkich działaniach bojowych,

b/ nauczyć samodzielnego kierowania strzelaniem armatki.

Zakres.

Szkolenie obejmuje :

- opanowanie w wystarczającym stopniu umiejętności celowniczego armatki,

- opanowanie umiejętności działonowego w przygotowaniu i kierowaniu strzelaniem armatki na stanowisku,
- ocenę odległości i szybkości poruszania się broni pancernych do 1200 m.

Naukę prowadzić według obowiązujących instrukcji.

Strzelania przeprowadzić według obowiązującego programu, jeżeli warunki pozwalają - w garnizonie, ewentualnie w obozie.

Wskazówki szczegółowe.

Uzyskanie właściwego poziomu i wprawy w strzelaniach z armatki bazować przede wszystkim na strzelaniach przy pomocy luf wkładowych amunicją sportową kaliber 22 i ostrą kaliber 7,9.

Strzelania pociskami ostrymi kaliber 37 mają na celu oswojenie z warunkami strzału ostrego. Należy je przeprowadzać na strzelnicach bojowych, dających pełne warunki bezpieczeństwa.

Szkolić jak najczęściej w zmianach kierunku w czasie strzelania oraz możliwie w najszybszym oddaniu strzału.

Naukę strzelania prowadzić również w maskach przeciwigazowych.

Umiejętności kierowania strzelaniem uczyć w czasie wszystkich strzelań i w czasie ćwiczeń bojowych.

Sprawę amunicji do strzelań reguluje pkt.17 "Instrukcji o gospodarce amunicją" O.5/1937.

91.
Nauka o bro-
ni i sprzę-
cie.

Cel.

a/ Dać pełną znajomość armatki, amunicji i sprzętu pomocniczego;

b/ zaznajomić z obchodzeniem się z bronią, amunicją i ze sprzętem oraz z czyszczeniem i konserwacją we wszelkich warunkach.

Zakres.

- Armatka: charakterystyka i opis ogólny, rozkładanie i składanie, nazwy, przeznaczenie i współdziałanie poszczególnych części, możliwości wadliwego działania i znajomość urządzeń zapewniających działanie w wypadku uszkodzeń, przygotowanie broni do strzelania.

- Przyrządy celownicze: użycie, pielęgnacja.

- Amunicja: rodzaje, opis działania.

- Wkładki do strzelań małokalibrowych: zakładanie i wyjmowanie.

- Przodek: opis, zawartość, ładowanie, uprzęż, zaprzęgnięcie koni.

- Lornetka: użycie, pielęgnacja.

- Rakiety i rakieta: użycie.

- Czyszczenie i konserwacja broni, amunicji i sprzętu, niezbędnik.

Wskazówki szczegółowe.

Naukę o broni prowadzić według obowiązującej instrukcji - w ścisłej łączności z nauką wladania bronią oraz ze szkoleniem strzeleckim.

Wpisać zrozumienie konieczności poszanowania sprzętu i starannego utrzymywania go, ze względu na

sprawność działania i kosztowności; zaznajomić z obowiązkami działonowego i dowódcy plutonu w tym zakresie.

92.

Musztra i władanie bronią.

Cel.

Nauczyć wykonywania czynności przy obsłudze armatki na stanowisku ogniowym przez wszystkich strzelców obsługi /celowniczy, ładowniczy, amunicyjni/ oraz ich współpracy w ramach działonu.

Nauczyć szyków i poruszeń działonu i plutonu wraz z obowiązkami i czynnościami działonowego i dowódcy plutonu.

Zakres.

- Przygotowanie armatki do strzelania,
- zajmowanie stanowisk,
- obsługiwanie armatki w czasie strzelania,
- zmiana stanowiska, przetaczanie armatki,
- przygotowanie do marszu,
- musztra zwarta działonu i plutonu /zbiórki, raporty, przeglądy, poruszenia/,
- musztra luźna działonu i plutonu.

Wskazówki szczegółowe.

Szkolenie prowadzić według obowiązującej instrukcji:

Odbyć kilka ćwiczeń obsługiwania armatki w ciemnościach i w masce przeciwwgazowej.

Szkolenie we władaniu bronią prowadzić w ścisłej łączności z nauką o broni i ze szkoleniem strzeleckim.

93.
Szkolenie
pionierskie.

Cel.

Nauczyć pracy nad przygotowaniem stanowisk dla armatki oraz improwizowanych przeszkód przeciwpancernych wraz z organizacją i kierowaniem tą pracą.

Zakres.

- Stanowiska dla armatki,
- lekkie schrony,
- rowy dobiegowe,
- składy amunicyjne,
- maskowanie stanowiska i wykonywanych prac,
- improwizowane przeszkody przeciwpancerne.

94
Inne przed-
mioty.

Jak dla grupy strzeleckiej.

Ogólny przebieg szkolenia szeregowych z cenzusem
na dywizyjnym kursie podchorążych rezerwy piechoty.

Załącznik Nr 1.

I C k r e s		II C k r e s		III O k r e s		16.IX. 19.IX.
23.XII 2. I		1 podokres	2 podokres	1 podokres /w obozie/	2 podokres /w oddziałach/	
20.IX. 22.III.		3.I. 31.III.	1.IV. 31.V. /od 1.V. ewentualnie w obozie/	1.VI. 31.VII.	1.VIII. 15.IX.	
Grupa trze- lecka:	Szkolenie w za- kresie pojedyn- czego strzelca i zespołu /strzeleckiego, r.k.m., granat- nika/.	a/ Nauka dowodze- nia zespołem /strzeleckim, r.k.m., granat- nikiem/.	a/ Przygotowanie do dowodze- nia plutonem strzeleckim.	Nauka dowodzenia plutonem strzeleckim.	Dowodzenie pluto- nem strzeleckim, drużyną lub sek- cją granatników.	
Grupa cięż- kiej broni piecho- ty.	a/-Szkolenie w zakresie poje- dynczego strzelca i ze- społu.	Nauka dowodze- nia pojedynczym karabinem maszy- nowym i pojedyn- czym moździerzem.	a/ Przygotowanie do dowo- dzenia plutonem karabi- nów maszynowych i pluto- nem moździerzy.	a/ Nauka dowodzenia pluto- nem karabinów maszynowych- względnie plutonem moż- dzierzy.	a/ Dowodzenie pluto- nem karabinów maszy- nowych, moździerzy, armatek lub pojedyn- czym karabinem, moż- dzierzem, armatką.	
	b/ Szkolenie w zakresie obsłu- gi pojedyncze- go karabina maszynowego i moździerza.		b/ Doskonalenie w dowo- dzeniu pojedynczym kara- binem maszynowym i poje- dynczym moździerzem.	b/ Kurs dla kandydatów na dowódców plutonu armatek obejmujący: -szkolenie w zakresie ob- sługi armatki, -naukę dowodzenia działo- -nem, -naukę dowodzenia pluto- -nem.		
wagi:	Pod koniec I okresu pierw- sze omówienie wyników.	Pod koniec 1 pod- okresu : a/ drugie omówie- nie wyników, b/ mianowanie do stopnia st. strzelca.	Pod koniec 2 podokresu: a/trzecie omówienie wyni- ków, b/ wydzielenie z grupy ciężkiej broni piechoty - do dalszego oddzielnego szkolenia - kandydatów na dowódców plutonu moździerzy i kandydatów na dowódców plutonu armatek.	a/ Mianowanie do stopnia tyt.kaprała /1.VI/.	a/ Mianowanie do stopnia tyt.pluto- nowego /1.VIII/.	
				b/ Ocena końcowa /31. VII/. Przyznanie tytułu podchorążego rezerwy. Podział na grupy: I i II-ga.	b/ Mianowanie do stopnia tyt.sierżan- ta /1.IX/.	Zwolnienie do rezerwy.

Główna księga postępów uczniów.

Załącznik Nr 2.

Nazwisko i imię

[illegible][illegible]

Pieczątka podłużna kursu.

L.p.

/Godło państwowe/

Ś W I A D E C T W O .

.. /stopień/ /nazwisko i imię/
urodzony dnia roku w
ukończył dywizyjny kurs podchorążych rezerwy przy ..
.. /pułk piechoty/ .. w czasie od do
z wynikiem kolejność

Na podstawie ukończenia kursu z wynikiem pomyślnym uzyskał w myśl art.44 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców tytuł
PODCHORĄŻEGO REZERWY.

.. /miejscowość, data/ ..

/Pieczęć okrągła
dowództwa dywizji piechoty/.

Dowódca Dywizji

.....

Dywizyjny kurs podchorążych
rezerwy

O P I N I A

stopień

nazwisko i imię

urodzony w dniu roku w

Ukończył w czasie od 19...r. do 19...r.

dywizyjny kurs podchorążych rezerwy

z wynikiem kolejnością

z zaliczeniem do grupy i na podstawie art.44 rozpo-

ządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października

1932 roku o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców

/Dz.U.R.P.Nr 89/32/ uzyskał tytuł

PODCHORAŻEGO REZERWY .

.....
/miejscowość, data/

.....
dowódca dywizji

/pieczęć okrągła/

Charakterystyka szczegółowa.	Opinia dowódcy dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty.	Opinia dowódcy piechoty dywizyjnej.
1/ Ocena wartości osobistych, moral- nych i intelektu- alnych:		
2/ Ocena wartości fizycznych:		
3/ Ocena wartości wojskowych: dowódczych, kierowniczych, wychowawczych i organizacyjnych:		

Charakterystyka szczegółowa	Opinia dowódcy dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy piechoty.	Opinia dowódcy piechoty dywizyjnej.
4/ Określenie stopnia przygotowania do dowodzenia jednostką /podać dokładnie jaką/.		
5/ Wnioski dotyczące dalszego szkolenia /dalsze szkolenie w obozie względnie doskonalenie w pułku/.		
6/ Zalety i wady, które należy podać do wiadomości opiniowanemu.		
7/ Podpis.		
Ewentualna opinia dowódcy dywizji:		

Pochwały, kary, znajomość języków obcych, wiadomości uzyskane drogą informacji o stosunkach i życiu cywilnym podchorążego rezerwy, oraz ewentualne inne spostrzeżenia i uwagi, które mogą mieć wpływ na użycie podchorążego rezerwy, a które nie omówione zostały w poprzednich rubrykach.

Korpus osobowy:

Formacja:

O P I N I A

za czas /doskonalenia w pułku/

od do

Nazwisko i imię

Data urodzenia

Stopień

Szkolony /doskonalony/ na stanowisku

Zaliczony do grupy

Pochwały, kary oraz ewentualne spostrzeżenia i uwagi
mające wpływ na ocenę kwalifikacyjną i użycie danego
podchorążego rezerwy.

Opinia pierwszego przelozonego

Cechy indywidualne jako dowódcy.

Zdolności dowódcze,
kierownicze,
wychowawcze i
organizacyjne.

Osiągnięte wyniki.

Określenie stopnia
przygotowania do do-
wódzenia jednostką
/podać dokładnie
jaka/.

Wniosek dotyczący
dalszego szkolenia.

Zalety i wady które
należy podać do wia-
domości opiniowanego.

/miejscowość i data/

/podpis opiniującego/

Opinia drugiego przełożonego

/miejscowość i data/ . . .

/podpis opiniującego/ . . .

Opinia trzeciego przełożonego

/miejscowość i data/ . . .

/podpis opiniującego/ . . .

Podchorążych rezerwy za czas doskonalenia

w pułku opiniuje :

- a/ jako pierwszy przełożony - dowódca kompanii,
- b/ jako drugi przełożony - dowódca batalionu,
- c/ jako trzeci przełożony - dowódca pułku.

Stopień przygotowania do dowodzenia określać

według skali :

wybitny, b.dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Pieczętka podłużna
dowództwa dywizji piechoty

L.dz.

Sprawozdanie końcowe

z dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy przy
pułku piechoty za rok szkolny/.....

1/ Czy i w jakim stopniu zostały osiągnięte nakazane cele wyszkoleniowe w odniesieniu do poszczególnych kategorii szkolonych?

2/ Ewentualnie w jakim zakresie program nie został wykonany i dlaczego?

3/ Na jakie trudności natrafiono przy układaniu programów i przy ich realizacji w odniesieniu do postanowień odnośnych wytycznych i instrukcyj wyszkoleniowych, wydanych przez Ministerstwo Spraw Wojskowych?

4/ Na jakie trudności natrafiono w odniesieniu do spraw materiałowych, związanych ze szkoleniem, a dotyczących: placów ćwiczeń, strzelnic, ryczałów, broni, amunicji, materiału taborowego i t.d.

5/ Ogólna charakterystyka uczniów /wartość moralna, stan umysłowy, stan fizyczny, sprawowanie się, praca uczniów/.

6/ Własne wnioski dotyczące celów, zakresu i metod szkolenia.

Dowódca Dywizji.

podchorążych rezerwy przy p.p. za rok szkolny/.....

[illegible]

CBW
Wplyw 328 46
233

2340/3